

Semoličev protest je zalegel

Predsednik ZSSS Dušan Semolič je prejšnji teden ministra za zdravje dr. Dušanu Keburu javno opozoril na posledice uveljavitve spremenjenega zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Po tem zakonu, ki ga je državni zbor konec lanskega leta sprejel po hitrem postopku, je zavod za zdravstveno zavarovanje zavarovancem bistveno okrnjeno pravico do povračila potnih stroškov za prevoz k izvajalcem zdravstvenih storitev. Zavod je izdal posebno navodilo, po katerem bi bili do povračila prevoznih stroškov upravičeni le zavarovanci, ki bi več kot trikrat v mesecu potovali v drug kraj.

Po prejšnji ureditvi je zavod povnil potne stroške za vsak prevoz vsem, ki so k izvajal-

cu zdravstvenih storitev potovali v drug kraj. Semolič je v svoj poziv ministru za zdravje še zapisal, da so zaradi spremembe prizadeti zlasti prebivalci iz bolj oddaljenih krajev (kjer ni zdravstvenih specialistov). Opozoril je tudi, da bodo pravice iz zdravstvenega zavarovanja dosegljive le premožnejšim in da bo zdravje vse bolj privilegij bogatih.

Po javnem opozorilu so na ministrstvu hitro ugotovili, da je sprememba zakona nejasna (v zakonu piše, da je do povračila upravičen tisti, ki večkrat potuje v drug kraj). Na njeni podlagi je zavod za zdravstveno zavarovanje izdal diskriminacijsko navodilo.

Čprav problem še ni povsem rešen, je iz ministrovega sporočila razbrati, da bo zavod

povnil potne stroške vsem zavarovancem, ki bodo k izvajalcu zdravstvenih storitev potovali več kot enkrat na mesec.

Ko smo to sredo Semoliča vprašali, kako komentira ministrov odziv, je odgovoril:

“Minister se je hitro javno odzval in potrdil, da je naše opozorilo umestno. Dobro je tudi to, da je zagotovil, da bo problem rešen takoj in v dobro zavarovancev. Njegova reakcija je dokaz, da moramo še več vprašanj urejati s socialnim dialogom in razvijanjem socialnopartnerskih odnosov.”

Kovinarji bodo začeli pritiskati

Kot so na tiskovni konferenci to sredo povedali **Albert Vodovnik**, **Oskar Komac** in **Dušan Semolič**, se bo ta četrtek pred zgradbo Gospodarske zbornice Slovenije v Ljubljani zbralo nekaj sto delavcev članov SKEI. Zborovanjem bodo izrazili podporo svoji pogajalski skupini, ki se bo pogajala o povečanju izhodiščnih plač za 15 odstotkov. Zborovalci bodo, če pogajanja ne bodo uspešna, za 30. januar napovedali splošno stavko v kovinski in elektroindustriji.

Za to potezo so se v SKEI odločili zaradi tega, ker že dve leti trajajoča pogajanja niso dala skoraj nobenih sadov. Za to krivijo predstavnike delodajalcev, ki so pogajanja skušali na vse načine zavlačevati. Glavni nasprotnik sindikata so združenja pri GZS, združenje delodajalcev pa naj bi bilo sindikatu bližje, saj je skupaj z njim in ZSSS pripravilo tudi model nove plačne politike.

Kot je povedal **Oskar Komac**, so izhodiščne plače za prvi tarifni razred leta 1991 znašale 670 nemških mark, konec lanskega leta pa le še 608 ali 10 odstotkov manj. V tem času je bruto domači proizvod porasel za skoraj 40 odstotkov, podobno sta se povečali tu-

di produktivnost in dodana vrednost. Argumenti za povečanje izhodiščnih plač so torej povsem utemeljeni. Ker plače rastejo polovico počasneje kot ti kazalci, se dobički podjetij povečujejo. Čeprav so povprečne plače v državi dosegle že več kot 230.000 tolarjev, kar 90 odstotkov zaposlenih v kovinski in elektroindustriji tega povprečja ne dosega.

Člani SKEI se bodo zbrali pred GZS tudi zaradi tega, ker želijo pogajalci iz vrst delodajalcev zmanjšati moč sindikata. Njihova taktika naj bi bila naravnana k temu, da bi se pogajanja na državni ravni izjalovila. Če bi pri tem uspeli, bi bili zaposleni v podjetjih odvisni le od dobre volje svojih direktorjev in lastnikov. “In pri tem gre tudi za to, da dobimo nove kapitaliste čim prej, saj smo se za kapitalizem odločili in ne moremo brez njih. Tako so prepričani gospodje na gospodarski zbornici, ki tudi vedo, da poštenih kapitalistov ni,” pravi Vodovnik.

Predsednik SKEI tudi misli, da bi bilo treba podpredsednika GZS Sama Hribarja poslati za nekaj let v gospodarstvo, kjer bi spoznal resnično življenje in ne bi “trosil floskul”, da bodo povečane plače potopile gospodarstvo.

Enaki draginjski dodatki k plačam

Na tiskovni konferenci to sredo je **Dušan Semolič** povedal, da bo ZSSS predlagala socialnim partnerjem, naj se v letošnjem dogovoru o plačni politiki uveljavijo enaki dodatki za uskladitev plač z inflacijo. Namesto vsem enakega odstotka bi vsem dodali denimo po 10.000 tolarjev. ZSSS je to predlagala že lani, vendar so delodajalci to brez argumentov zavrnili. Mogoče bo letos njen predlog sprejet in bo s tem prispevala k zmanjšanju pri nas prevelikih razlik v plačah.

Razširjena seja Sindikata delavcev trgovine Slovenije

Nadaljevanje boja za povečanje plač trgovk in trgovcev

Stran 3

Pogovor z diplomiranim varnostnim inženirjem Milanom Tomšetom, nagrajencem fundacije Avgusta Kuharja

Velik prispevek k varnostni kulturi delavcev v Heliosu

Stran 4 in 5

Seminar regijske organizacije SKEI Velenje

Regijska organizacija SKEI v Velenju je pred kratkim za svoje sindikalne zaupnike organizirala dvodnevni seminar Učna ura za stavko. Udeležilo se ga je 105 predsednikov SKEI v podjetjih, članov izvršnih odborov in drugih zaupnikov ter funkcionarjev SKEI iz Šaleške in Savinjske doline.

Po besedah predsednika regijske organizacije SKEI v Velenju **Branka Amona** je seminar potekal v dveh vsebinskih sklopih. V prvem delu

Učna ura za stavko

so slušatelji obravnavali zakonske okvire in pravila, ki jih morajo spoštovati organizatorji stavk. Strokovni sodelavec SKEI v Gorenju **Ivan Sofošek** je udeležencem seminarja podrobno predstavil zakon o stavki, statut SKEI in stavkovna pravila SKEI.

V drugem delu seminarja pa so sindikalni zaupniki in funkcionarji obravnavali opomnik za izvajanje stavke, veliko pozornosti pa so posvetili tudi izdelavi načrta stavke.

Strokovni sodelavec SKEI **Bogdan Ivanovič** iz Maribora pa udeležencem seminarja ni predstavil samo opomnika za izvajanje stavke, temveč tudi potek več stavk, ki jih je SKEI organiziral v preteklosti. Ob analiziranju nekaterih stavk iz preteklosti so si sindikalni zaupniki in funkcionarji SKEI nabirali znanje in izkušnje za bodoče stavke.

Vsi udeleženci seminarja so prejeli tudi pisna gradiva, ki jim bodo v pomoč pri načrtovanju, organizira-

nju in izvedbi stavk. Sindikalni zaupniki in funkcionarji so se na seminarju tudi dogovorili, da bodo v svojih podjetjih ažurirali oziroma na novo pripravili načrt stavke z vsemi prilogami. Mednje sodijo tudi priloge o delovanju stavkovnih straž (število stavkovnih straž, oznake stražarjev, mesta varovanja, medsebojno obveščanje in podobno), o izvajanju nujnih del z vidika zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu in varnosti premoženja, o reševanju nepredvidenih situacij in podobno.

»Na seminarju smo ugotovili, da je stavko izjemno zahtevno organizirati, velika pa je tudi odgovornost organizatorjev,« je po seminarju poudaril Branko Amon. »Na seminarju smo se dogovorili, da si bomo prizadevali konflikte z delodajalci reševati s pogajanjem in z razvijanjem socialnega dialoga. Če pa bodo delodajalci s pogajanjem zavlačevali ali poskušali kakor koli drugače onemogočiti normalen potek pogajanj, pa bo SKEI prisiljen izvesti stavko. Sindikalni zaupniki so na seminarju izrazili odločenost, da se bodo borili za delavske pravice in da ne bodo dovolili, da bi kdor koli izigral delavce in sindikat SKEI.«

Sindikalni zaupniki so se po oceni organizatorjev dobro usposobili za načrtovanje in izvajanje stavk. Če njim in upravičenim zahtevam SKEI socialni partnerji ne bodo prisluhnili, bodo morali pač svoje znanje uporabiti v praksi.

T. K.

Na seminarju je sodelovalo 105 sindikalnih zaupnikov in funkcionarjev SKEI.

Sindikat KŽI Slovenije

Kmetijci in živilci zmanjšujejo razkorak z minimalno plačo

Kot nam je povedal Jovo Labanac, sekretar Sindikata KŽI, so se izhodiščne plače zaposlenih v kmetijstvu in živilski industriji povečale že decembra, in sicer za dva odstotka, januarja pa še za 2,7 odstotka, kolikor znaša eskalacija, ki velja tudi za izhodiščne plače po drugih kolektivnih pogodbah za gospodarstvo. Tako določa julija lani podpisana nova kolektivna pogodba za kmetijstvo in živilsko industrijo, s katero se je sindikat uspel dogovoriti za zmanjšanje razkoraka med izhodiščnimi plačami za nižje tarifne razrede in minimalno plačo, kot jo določa poseben zakon. Labanac dodaja, da so se izhodiščne plače v primerjavi z minimalno plačo že lani poleti povečale za pet odstotkov, kar pomeni, da se razlike postopno, vendar vztrajno znižujejo. Nov korak v tej smeri bo narejen po sprejetju bilanc gospodarskih družb za lansko leto, ko naj bi vse

družbe s pozitivnimi rezultati (teh je več kot 95 odstotkov) plače povečale še za dva odstotka.

Kolektivna pogodba dejavnosti se seveda ne izvaja sama po sebi. V KŽI ugotavljajo, da posamezna podjetja mesnopredelovalne industrije ne spoštujejo kolektivne pogodbe in izplačujejo nižje plače od dogovorjenih. KŽI je poslovodstva teh družb že opozoril, naj spoštujejo kolektivno pogodbo in plače čim prej uskladijo s kolektivno pogodbo. Predsednik in sekretar sta tudi osebno obiskala nekatera podjetja in direktorje opozorila, da je treba podpisano kolektivno pogodbo spoštovati. Ker je izvajanje kolektivne pogodbe temeljna naloga slehernega sindikata, je vodstvo KŽI za sindikalne zaupnike organiziralo več seminarjev.

Nova kolektivna pogodba je po besedah sekretarja KŽI sprožila tudi več vprašanj, na kate-

ra bo skušala najprej odgovoriti komisija za razlago kolektivne pogodbe. Če komisija pri tem ne bo dovolj prepričljiva, bo o spornih vprašanjih izvedena še arbitraža. Sodni spori in stavke so tisto zadnje, kar v sindikatu želimo, poudarja Jovo Labanac.

F. K.

Novembrske plače so se povečale

Kot je objavil Statistični urad Republike Slovenije, je povprečna novembrska bruto plača v podjetjih, družbah in organizacijah znašala 234.840 tolarjev. Če bi od nje odšteli zaostala izplačila (božičnice, trinajste plače in podobna izplačila pred novim letom), bi bilo povprečje le 220.284 tolarjev. Povprečna trinajsta plača pa je znašala 13.045 tolarjev.

Povprečne bruto plače so bile v primerjavi z mesecem prej večje za 7,1 odstotka, v primerjavi z novembrom 2000 pa za 12,1 odstotka.

Razširjena seja SDTS

Nadaljevanje boja za povečanje plač trgovk in trgovcev

Sindikata delavcev trgovine Slovenije je ta teden sklical dvodnevno razširjeno sejo republiškega odbora. Na njej so člani republiškega odbora in drugi sindikalni zaupniki obravnavali večino vprašanj, s katerimi se je ta sindikat ukvarjal v lanskem letu in jih bo reševal tudi v letošnjem. Tako so bili na dnevnem redu tudi rezultati pogajanj o predlogu zakona o delovnih razmerjih, zastoj na pogajanjih o povečanju izhodiščnih plač zaposlenih v trgovini, obratovalni čas prodajaln, ugotovitve inšpekcije za delo o kršitvah pravic delavcev, strategija razvoja trgovine, združitve sindikata s sindikatom SGiT ... Poročamo le razpravi in sklepih v zvezi s pogajanjem o povečanju izhodiščnih plač. V prihodnji številki bomo objavili še druge dogovore in pomembnejša sporočila.

Vodstvu sindikata in pogajalski skupni so člani republiškega odbora izrazili zaupanje za dosedanje delo in ju pooblastili, da z njim nadaljujeta.

O poteku pogajanj je vodja pogajalske skupine Ladi Rožič poročal takole: "Pogajalci smo dosedaj za pogajalsko mizo sedli petkrat in porabili petnajst ur. Prav vse te ure so bile v moji karieri najbolj mučne. Nasprotna stran je izvajala le tisto, kar ji je naročil gospod Hribar. Kolegi iz Konfederacije 90 in tudi iz Neodvisnosti na pogajanjih le svetijo. Mislim, da oboji nimajo reprezentativnosti in skupaj z njimi ne bi rad nadaljeval.

Ko smo se po dolgih kolobocijah že dogovorili za triodstotno povečanje izhodiščnih plač, je predstavnik združenja Jože Kovač prišel z idejo, da bi to namenili za premijo dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja. Ker gre pri petem tarifnem razredu le za 171 tolarjev, je pri po mojem mnenju žaljivo za vse zaposlene v

trgovini, razporejene v prvih pet tarifnih razredov. Na ta predlog zato nismo pristali in smo pogajanja prekinili. Pogajanja so v slepi ulici."

Sandi Bartol je dodal, da združenje delodajalcev, ki ga zastopa Marjan Sedej, sicer član Mercatorjeve uprave, le izvaja navodila GZS in verjetno svojih stališč sploh ni sprejelo na pristojnih organih. Predstavnica Konfederacije 90, ki se na pogajanjih ni pridružila zahtevi za povečanje dodatkov za nedeljsko delo, je po Bartolovih besedah izdala sindikalno gibanje in so jo zaradi tega delodajalci pohvalili za kooperativnost. "Da imamo prav, dokazujejo tudi uradni statistični podatki o uspešnosti poslovanja in povečevanju dobičkov. Čeprav se fizični promet hitro povečuje in z njim tudi produktivnost, realne plače trgovcev padajo. Čeprav smo se na našo zahtevo z delodajalci sestali še enkrat, od svojih zahtev niso odstopili. Prepričani smo, da se sindikat nima pravice v imenu delavcev strinjati s tem, da bi triodstotno povečanje plače dali za premijo pokojninskega zavarovanja. Prepričan sem, da moramo nadaljevati pogajanja o tem, da se izhodiščne plače povečajo za dogovorjene tri

odstotke. Ko to dosežemo, pa moramo takoj nadaljevati o normativnem delu kolektivne pogodbe," je še povedal Bartol.

Predsednik Franci Lavrač je predlagal, naj sindikat počaka na odgovor na svoje pismo, s katerim zahteva nadaljevanje pogajanj, najdlje do konca januarja. Če bo odgovor negativen ali pogajanja ne bodo omogočila napredka, pa bo SDTS za sredino februarja sklical izredno konferenco sindikalnih zaupnikov v Cankarjevem domu v Ljubljani. Izvršni odbor SDTS se bo zaradi tega že pred koncem januarja preimenoval v stavkovni odbor, enako tudi izvršni odbori sindikata v trgovskih družbah. Sindikat bo še naprej deloval javno in skušal v medijih čim bolj prikazati razloge za utemeljitev svojih zahtev. Lavrač in drugi voditelji sindikata so prepričani, da bodo le tako spremenili podcenjevalni odnos delodajalcev do upravičenih zahtev sindikata. Poleg tega SDTS predlaga ZSSS, naj za parlamentarno proceduro pripravi nov predlog zakona o udeležbi delavcev pri dobičku, saj ni prav, da gre le lastnikom kapitala.

F. K.

Poziv ministrstvu za promet

Sindikata delavcev prometa in zvez Slovenije je preko medijev obveščeno, da je Hrvaška prepovedala tranzitni prevoz naftnih derivatov. Ta diskriminacijski predpis bo ogrozil delovna mesta nekaj sto naših članov.

Sindikata delavcev prometa in zvez Slovenije zato pričakuje, da bosta ministrstvo za promet in vlada ukrepala v skladu s svojimi pristojnostmi in storila vse, da se ta neživljenjski in diskriminacijski predpis čim prej odpravi in na ta način omogoči delavcem, našim članom, da si s svojim delom zagotavljajo socialno varnost.

Cvetka Gliha,
sekretarka Sindikata delavcev prometa
in zvez Slovenije

Lani sedemodstotna inflacija

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije so se decembra 2001 cene življenjskih potrebščin zvišale le za 0,1 odstotka, zato je inflacija od decembra 2000 do decembra 2001 znašala 7 odstotkov. Povprečne cene življenjskih potrebščin vseh dvanajstih mesecev obeh let pa so se povišale v povprečju za 8,4 odstotka.

Razmeroma nizka rast cen je v decembru predvsem posledica pocenitev naftnih derivatov. Tako so bile cene v skupini stanovanje zaradi dveh pocenitev kurilnega olja (za 9,3 odstotka) in cenejših daljinske energije (za 0,3 odstotka) v povprečju nižje za 1,5 odstotka. Na drugi strani pa so se kar precej dvignile cene v skupini raznovrstno blago in storitve (v po-

vprečju za 1,2 odstotka), k čemur je največ prispevalo za 6 odstotkov dražje prostovoljno zdravstveno zavarovanje ter v skupini hrana in brezalkoholne pijače (za 1,1 odstotka), kjer so se najbolj podražili zelenjava (za 17,1 odstotka) ter olja in maščobe (za 4,6 odstotka). V letu 2001 je bila najvišja rast cen v skupini komunikacije (12,2 odstotka), kjer so bile poštne storitve dražje za 24,6 odstotka in telefonske storitve za 11,4 odstotka. Precej so se dvignile tudi cene v skupinah hrana in brezalkoholne pijače (za 10,4 odstotka), alkoholne pijače in tobak (za 9,4 odstotka) ter raznovrstno blago in storitve (za 9,3 odstotka).

Vir: Statistični urad RS

Pogovor z diplomiranim varnostnim inženirjem Milanom Tomšetom, nagrajencem fundacije Avgusta Kuharja

Velik prispevek k varnostni kulturi delavcev v Heliosu

Kako lahko na kratko opišete svojo delovno kariero?

Tomše: Delati sem začel v Iskrinih Polpredvodnikih v Trbovljah, leta 1973 pa sem v Heliosu prevzel vodenje oddelka za varnost in zdravje pri delu. Študij na oddelku za tehnično varnost pri Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo sem končal ob delu. Pred menoj se je na tem mestu v Heliosu zaradi zahtevnega dela izmenjalo več ljudi, jaz pa sem se kar udomačil. Sodeloval sem tudi pri nastajanju Heliosovega centra za požarno varnost, ki skrbi za to področje na širšem domžalskem območju. Aktiven sem tudi v občinski gasilski zvezi in društvu varnostnih inženirjev Gorenjske. Mislim, da sem precej poznan tudi kot predavatelj različnih tem s področja varnosti in zdravja pri delu in požarne varnosti.

S čim ste se najprej uveljavili?

Tomše: Mogoče je to sistem ravnanja z nevarnimi snovmi, za katerega sem izdelal tudi navodila. Z navodili za varno delo s kemikalijami in usposabljanjem delavcev sem dosegel, da se je število poškodb pri delu zelo

delu in skrbi za varno in zdravo delo. Oceno tveganja sta obravnavala tako sindikat kot svet delavcev, ki zastopata delavce s področja varnosti in zdravja pri delu.

Kakšna pa je vsebina sindikalnih obravnjav?

Tomše: V glavnem gre za različna opozorila in tudi vprašanja, povezana z osebno varnostno opremo in delovnimi pogoji. V zvezi s tem se pri meni oglašajo tudi posamezniki. Problem je denimo nošenje posebnih čevljev z zaščitno kapico. Delavci jih ne marajo nositi, vendar so po varnostnih standardih nujni.

Kaj je po novem zakonu naloga delodajalcev, kaj pa so dolžni narediti delavci?

Tomše: Zelo na kratko povedano, delodajalec je dolžan zagotoviti varnost in zdravje v zvezi z delom. Delavec pa ima pravico in dolžnost, da se seznanja z varnostnimi ukrepi, ukrepi zdravstvenega varstva, varnostne ukrepe je dolžan tudi upoštevati.

Lahko navedete kakšen konkreten

primer, ki ga sedaj rešujete?

Tomše: Tak primer je ročno dvigovanje bremen. Za njegovo reševanje smo pripravili poseben program. Poskušali bomo delovna mesta bolj prilagoditi tudi starejšim delavcem (v podjetju jih je veliko), ki bremena težje dvigujejo. Zlasti zaradi njih bomo uvedli posebne manipulatorje in dvižne mize.

Je Helios velika izjema glede skrbi za varno in zdravo delo?

Tomše: V našem podjetju je ta skrb že tradicionalna, tudi v minulem desetletju ni bila nič manjša. Zelo pomembno je, da se odgovornosti za zdravo in varno delo zaveda tudi vodstvo podjetja. Smo v zaključni fazi pridobivanja standarda za okolje ISO 14001, v katerega smo integrirali tudi področje varnosti in zdravja pri delu. Kako pa je to področje urejeno v drugih podjetjih, ne bi želel ocenjevati.

Kako po poteka usposabljanje za varno in zdravo delo?

Tomše: Za to imamo obsežne programe teoretičnega in praktičnega usposabljanja. Posameznik mora biti usposobljen tudi na delov-

Milan Tomše, diplomirani varnostni inženir, opravlja v Heliosu strokovne naloge s področja varnosti in zdravja pri delu in je vodja Inženiringa za varnost in zdravje pri delu. Fundacija Avgusta Kuharja mu je nagrado za leto 2001 dodelila zaradi novega sistema varnosti in zdravja pri delu, ki ga je v obliki pisnih navodil, pravilnikov, programov in projektov zasnoval in uresničil v zadnjih dveh letih. Izhajal je iz spoznanja, da je najbolj učinkovita metoda seznanitev delavcev z zdravstvenimi okvarami, ki jih povzroča izpostavljenost posameznim nevarnim kemikalijam, če ne uporabljajo predpisane osebne varovalne opreme. Na tej podlagi je zasnoval učinkovito seznanjanje in usposabljanje delavcev za varno delo.

nem mestu, ne le v predavalnici. Nekatere delavce usposabljam vsako leto. Povprečni proizvodni delavec v Heliosu se letno usposablja sedem ur.

Kako pa v Heliosu skrbite za zdravje zaposlenih?

Tomše: Tudi zdravstveno varstvo zaposlenih v holdingu Helios ima dolgo tradicijo. Pri tem sodelujemo z zdravstvenim domom Domžale. S pooblaščenim zdravnikom medicine dela in splošnim zdravnikom, ki ga je za osebnega zdravnika izbralo cca. 80 odstotkov zaposlenih, smo sklenili pogodbi. Pooblaščen zdravnik medicine dela opravlja občasne preglede delovnih mest v proizvodnji in predlaga spremembe in ukrepe za ohranjanje zdravja zaposlenih. Kolegij redno obravnava tudi poročila o zdravstvenem varstvu. Vsako leto se na preventivni obdobjni zdravstveni pregled napoti približno 45 odstotkov zaposlenih, 10 odstotkov zaposlenih pa gre na preventivno okrevanje v toplice. Služba varnosti in zdravja pri delu skupaj s pooblaščenim zdravnikom medicine dela iz zdravstvenega doma Domžale obravnava zdravje zaposlenih in pripravlja zdravstvene analize delovnih mest.

Uporabljate pri skrbi za zdravje delavcev v Heliosu še kakšne ukrepe?

Tomše: Zdravstveni pregledi pred sklenitvijo delovnega razmerja so zelo natančni. Zaposlujejo le osebe, ki bodo kos znanim obremenitvam pri delu. Vsako nosečo delavko takoj premostimo z delovnega mesta, na katerem bi lahko prišla v stik z nevarnimi kemikalijami.

Imate v Heliosu kakšne poklicne bolezni?

Tomše: Med zaposlenimi jih še nismo ugotovili. Vendar previdnost nikoli ni odveč, saj znanost ugotavlja vedno nove in nove nevarne kemikalije. Nekatere snovi smo zaradi varovanja zdravja delavcev že izločili iz proizvodnje, sipke snovi tako nadomeščamo

Milan Tomše pred oglasno desko obrata pigmentiranih premazov, na kateri so navodila za varno delo s kemikalijami.

zmanjšalo. V našem podjetju uporabljamo več kot 300 nevarnih kemikalij.

Kdo pa poleg vas v Heliosu skrbi za varno in zdravo delo?

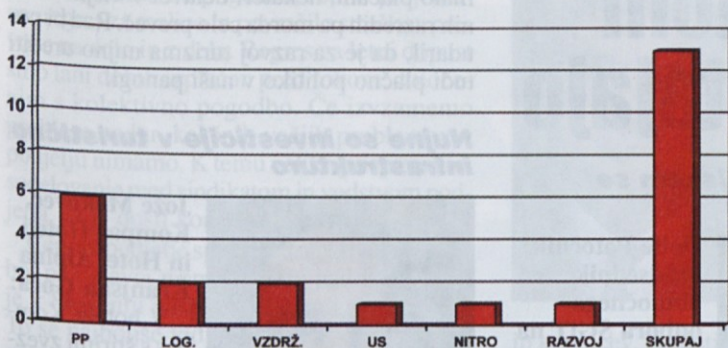
Tomše: Poleg sebe imam sedaj tudi pripravnika. Sicer pa ima Helios tudi diplomirane inženirja ekologa in diplomiranega inženirja za nevarne kemikalije. Za varno in zdravo delo morajo skrbeti prav vsi zaposleni, še posebej pa vsi vodje. Strokovni kolegij obravnava to področje skoraj na vsaki seji.

Se v to področje vključuje tudi Heliosov sindikat?

Tomše: Tudi sindikat pogosto obravnava razmere na področju varnosti in zdravja pri

Analiza nezgod za TBLUS Količevo (od 1. 1. 2001 do 1. 10. 2001)

Število nezgod po enotah

s tekočimi. Razvijamo nove premaze, v katerih je manj organskih topil in nevarnih pigmentov.

Ker so za varnost in zdravje odgovorni zlasti delodajalci, nas zanima, kako ste jih usposobili za izvajanje njihovih nalog.

Tomše: Za vodstvene delavce smo poleg drugega pripravili več seminarjev kot npr. seznanitev z novim zakonom o varnosti in zdravju pri delu, programom izdelave ocen tveganja z izjavo o varnosti, predavanje o nevarnostih in škodljivostih pri delu z organskimi ogljikovodikami, izobraževanje o uporabi osebne varovalne opreme za zaščito dihal, telesa, rok in nog v kemični industriji. Pripravili smo tudi posebne programe za vsak obrat posebej. Naša služba je izdelala tudi pravilnik o uporabi osebne varovalne opreme in obratna navodila za uporabo osebne varovalne opreme za vsako fazo delovnega postopka v proizvodnji, logistiki, vzdrževanju in laboratorijih. Navodila so izobešena na delovnih mestih in oglasnih deskah.

Ste pomislili, da ljudje navodila neradi berejo?

Tomše: Ker to vemo, so ta navodila kratka in vizualno opremljena, poleg varnostnih obvestil vsebujejo tudi slikovne znake. Zaradi večje ozaveščenosti delavci praviloma uporabljajo predpisano varovalno opremo in upoštevajo druge varnostne ukrepe za zaščito pred nevarnimi kemikalijami.

Kako pa ste pripravili izjavo o varnosti z oceno tveganja?

Tomše: Za oceno tveganja smo uporabili prilagojeno metodo AUVA, ki smo jo prilagodili posebnostim proizvodnje v Heliosu. Projekt smo pripravili sami v strokovni službi in njegovi rezultati bodo po mojem mnenju zelo pozitivno vplivali na raven varnosti in zdravja zaposlenih. Seveda smo tudi za to nalogo imeli polno podporo vodstva podjetja.

Koliko pa imate v podjetju invalidov?

Tomše: Imamo jih osem odstotkov. Mlajše invalide želi vodstvo podjetja usposobiti za drugo delo, da bi kljub okvari lahko delali dovolj produktivno.

Koliko pa je delovnih nezgod?

Tomše: Lani smo imeli 34 nezgod, od tega tri prometne nesreče na poti na delo in z dela. Število poškodb se zmanjšuje, raste pa število izgubljenih delovnih dni. Imamo po-

seben program zmanjšanja števila in resnosti poškodb.

Kolikšna pa je odsotnost z dela zaradi bolezni?

Tomše: Poškodbe pri delu niso glavni vzrok odsotnosti z dela. Večji razlog za zdravstvene težave so prisilna država, prenašanje težkih bremen, prehiter tempo dela... S pogovori z obolenimi delavci skušamo ugotoviti vzroke obolenj in na tej podlagi načrtovati spremembe tehnologije in ukrepe za izboljšanje varnosti pri delu. Helios si je za cilj zastavil zmanjšanje odsotnosti z dela zaradi bolezni z 8,9 odstotka na 4,9 odstotka. Že v šestih mesecih smo dosegli 0,7-odstotno zmanjšanje.

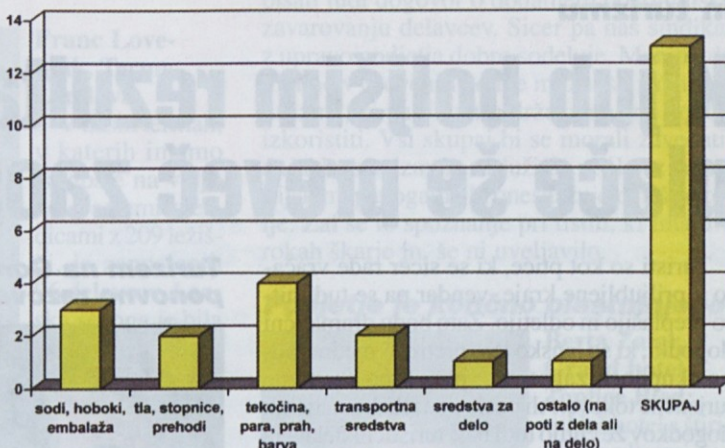
Je za varnejše delo odgovorno le podjetje ali tudi zaposleni?

Tomše: Del tega projekta je vzgoja zaposlenih za to, da bodo sami bolj odgovorno pazili na svojo varnost in zdravje pri delu ter tudi izven delovnega časa. V podjetju ugotavljamo, da nezdrave navade delavcev v zasebnem življenju pomembno vplivajo na sposobnost ohranjanja zdravja zaradi obremenitev, ki so jim izpostavljeni na delovnem mestu.

Za nagrado Avgusta Kuharja so vas verjetno predlagali zaradi česa posebnega. Kaj lahko navedete?

Tomše: Na kratko povedano je to novi sistem varnosti in zdravja pri delu v podjetju, za katerega je bilo treba pripraviti program, več pravilnikov in navodil. Podlago za vse to smo imeli, saj smo v strokovni službi v preteklosti spoznali, zakaj prihaja do poškodb pri delu in zdravstvenih težav. V podjetju smo veliko delavcev prepričali, da se morajo ščititi pred možnimi nevarnostmi. To smo dosegli tudi z oglasnimi tablami, na katerih so kar obsežni priročniki z navodili, informacijami in obvestili. V Heliosu sem dosegel, da smejo v proizvodnji delati le delavci, ki so usposobljeni za varno delo. Nobena naprava ne sme obratovati, če prej s podpisom ne potrdim njene

Materialni povzročitelji nezgod

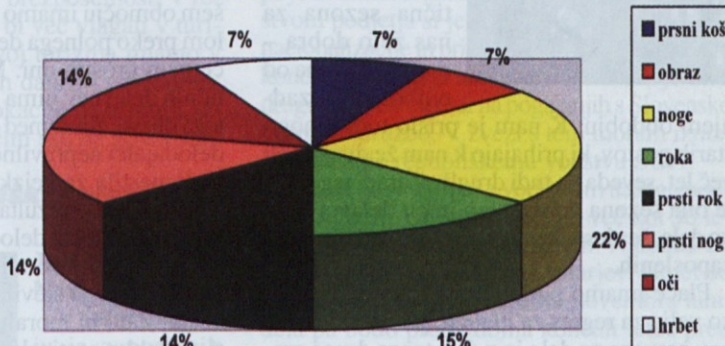

varnosti. Ker morajo delavci podpisati izjavo, da so usposobljeni za varno delo, se njihova odgovornost povečuje.

Katera pa so najbolj nevarna dela, za katera ste uvedli še posebej stroge varnostne zahteve?

Tomše: Posebej nevarna dela, kot so delo v cisternah, reaktorjih in investicijsko vzdrževalna dela z večjo nevarnostjo se ne smejo opravljati brez posebnega dokumenta, ki ga izda služba za varnost in zdravje pri delu. V teh dokumentih (program varstvenih ukrepov) so opredeljene nevarnosti, ukrepi in navodila za odpravo nevarnosti, izvajalci del in odgovorna oseba za izvajanje tega programa. Pred pričetkom izvajanja del je treba poučiti

Število poškodb v procentih

Datum: 7. 11. 2001

Inženiring za VZD

izvajalcev del, preveriti izvedene ukrepe in zagotavljanje osebne varovalne opreme.

In kaj želite povedati za zaključek?

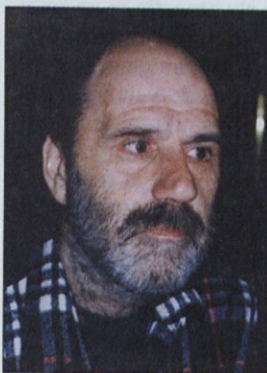
Tomše: V podjetjih HELIOSA se zaradi uvedbe novih standardov na področju kakovosti in varstva okolja dogaja veliko sprememb, s katerimi se spreminja tudi področje varnosti in zdravja pri delu. Vodstvo podjetja je z odločitvijo, da v standard za okolje ISO 14001 vključi tudi področje varnosti in zdravja pri delu potrdilo, da si ne prizadeva le za odličnost pri kakovosti in povečevanju produktivnosti, temveč tudi za urejeno področje varnosti in zdravja pri delu. Podelitev nagrade Avgusta Kuharja je priznanje za strokovno delo, ki ga z veseljem opravljam, pa tudi obveznost pri nadaljnjem delu. Poudarjam tudi, da ta nagrada ni le priznanje meni, ampak celotnemu podjetju in mojim sodelavcem.

Francšek Kavčič

Anketa o ekonomskem položaju delavcev v gostinstvu in turizmu

Kljub boljšim rezultatom plače še preveč zaostajajo

Turisti so kot ptice, ki se sicer rade vračajo v priljubljene kraje, vendar pa se tudi hitro preplašijo in odletijo. Zato bodo dramatični dogodki, ki so lansko leto pretresli mednarodno skupnost, zagotovo vplivali na svetovne turistične tokove. Ali posledice teh dramatičnih dogodkov že čutijo tudi naši turistični delavci? Kakšna je bila minula sezona v naših turističnih centrih in kako je vplivala na rezultate v turističnem gospodarstvu? Se položaj delavcev izboljšuje ali poslabšuje? O teh vprašanjih smo se pogovarjali s sindikalnimi zastupniki in funkcionarji Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije.

Uspešna sezona – nizke plače

Marko Urh,
Hotel Jelovica,
Bled:

V našem hotelu s tremi zvezdicami je zaposlenih okoli 50 delavcev. Kljub dramatičnim dogodkom v svetu, je bila lanska turistična sezona za nas zelo dobra – morda celo ena od najboljših v zadnjem obdobju. K nam je prišlo tudi mnogo starih gostov, ki prihajajo k nam že dvajset ali več let, seveda pa tudi drugih. Zaradi tega, ker je bila sezona dobra, smo imeli delavci veliko dela, še zlasti, ker je v podjetju čedalje manj zaposlenih.

Plače imamo po kolektivni pogodbi, enako velja za regres za malico, povračilo stroškov prevoza na delo in z dela ter za druge prejemke. Kljub temu pa delavci s svojim ekonomskim položajem nismo zadovoljni, saj so plače v gostinstvu in turizmu nasploh prenizke. Nezadovoljni smo tudi zaradi obračunavanja nadur, saj ima veliko delavcev presežek ur, ki pri nas veljajo enako kot ure v rednem delovnem času.

Sindikata v podjetju se bori za delavske pravice, vendar so pogajanja z vodstvom podjetja včasih precej trda. Vodstvo podjetja sindikalnega glasu ne upošteva dovolj. Morda bo drugače, ko bo Slovenija postala članica Evropske unije, saj imajo tam sindikati večjo veljavo. Pri nas imamo delavci na papirju še veliko pravic, vendar pa marsikdaj delodajalci delajo po svoje. Če se delavec zateče po pomoč na sodišče, pa lahko na pravico čaka leta in leta.

Kar se tiče bodočnosti našega podjetja, pa sem optimist, saj je v zadnjem obdobju veliko investiralo, obnovili smo tudi sobe. Če bodo le sezona dobre, potem me za uspešno poslovanje podjetja ni strah.

Turizem na Gorenjskem se ponovno razcveta

Dolfe Potočnik,
predsednik
območnega
odbora SGIT na
Gorenjskem:

Na Bledu in v Bohinju, Kranjski Gori, Tržiču, Jesenicah, Škofji Loki in drugih krajih na Gorenjskem je v naš sindikat vključenih več kot 1000 gostinsko-turističnih delavcev.

Razmere na področju turizma na Gorenjskem se zadnje čase obračajo na bolje. Še zlasti to velja za Bled in Kranjsko goro, delno pa tudi za Bohinj, ki ga je kriza v devetdesetih letih hudo prizadela. Žal pa se to še ne odraža pri plačah, ki so v gostinstvu in turizmu med najnižjimi v državi.

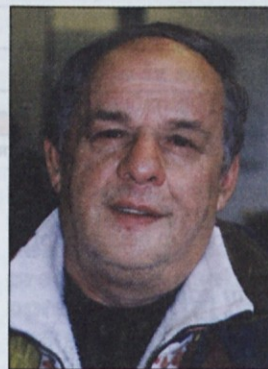
Sindikata si prizadeva za to, da bi delodajalci spoštovali kolektivno pogodbo. Na našem območju imamo največ problemov z delom preko polnega delovnega časa in s koriščenjem prostih dni. Mnogo gostinsko-turističnih delavcev nima v tednu niti enega prostega dneva, zlasti med sezono. Prav tako mnogi delodajalci nepravilno izplačujejo dodatke in nadomestila za neizkoriščen dopust. Čeprav so gospodarski rezultati v naši dejavnosti boljši kot v preteklosti, delodajalci še vedno gledajo na vsak tolar. Morali bi se zavedati, da se je zaradi večjega števila gostov obseg dela povečal. Zato bi morali delavce bolj stimulirati, saj lahko gostinski delavec zares dobro dela samo, če je zadovoljen.

Največji problem v gostinstvu so nadure. Nekaterim delavcem, ki so imeli neplačane nadure v dobrem več let, so delodajalci ponudili, da bi jim jih poravnajo kot navadne ure. Običajno delavci po pogovoru, da je boljši vrabec v roki kot golob na strehi, na takšne ponudbe pristanejo.

Nasploh se mi zdi, da danes delodajalci premalo cenijo dobre delavce, zato nekateri, zlasti mlajši, že odhajajo. Bolj bi se morali zavedati, da smo turizem ljudje. Da je res tako, dokazujejo tudi nekateri gosti, ki zahtevajo vsako leto istega natakarja. Poznam primer natakarja, ki je zaradi tega moral prekiniti dopust.

Glede nadaljnjega razvoja turizma v turističnih centrih na Gorenjskem sem optimist: sezone so iz leta v leto boljše; stari gosti so se vrnili, prihajajo pa tudi novi; privatizacija je v glavnem končana; hotele obnavljajo in še bi lahko našteval. Samo za poštene plače še ni dovolj denarja. Vprašanje pa je, koliko

časa bodo gostinsko-turistični delavci za takšne plače, kakršne prejemajo, še pripravljeno tako garati. V glavnem je so delavci v prvih petih tarifnih razredih za svoje delo premalo plačani, nekateri delavci v višjih tarifnih razredih pa morda celo preveč. Rad bi poudaril, da je za razvoj turizma nujno urediti tudi plačno politiko v naši panogi.

Nujne so investicije v turistično infrastrukturo

Jože Makovec,
Kompas Hoteli
in Hotel Alpina
Kranjska Gora:

V hotelu Kompas s štirimi zvezdicami in v Alpini s tremi zvezdicami je zaposlenih okoli 100 delavcev. Razmere v turizmu se zadnje čase sicer nekoliko izboljšujejo, vendar

pa se mi zdi, da so v Kranjski Gori še vedno hudi časi. Morda je k temu prispevala tudi lanska mila zima, ko smo imeli visoke temperature in malo snega. Poletna sezona pa je bila boljša.

V zadnjem času smo ponovno priče naložbam v kransko-gorski turizem. V Alpini smo denimo obnovili prvo nadstropje. Vendar pa so potrebne tudi investicije v prenavo, posodobitev in razširitev turistične infrastrukture od žičnic in vlečnic do cest. Tudi izgled celotnega kraja ni takšen, kakor bi želeli. Gostinska podjetja se trudijo po svojih močeh, vendar vsega ne morejo postoriti sama. Turističnim centrom, kakršna je Kranjska gora, bi morala nujno priskočiti na pomoč država.

V našem podjetju prejemamo delavci plače po kolektivni pogodbi. Tudi pri izplačilu regresa za malico, stroškov prevoza na delo in z dela ter drugih prejemkov podjetje spoštuje kolektivno pogodbo. Vendar pa so plače – tako kot v naši panogi v celoti – skromne. Res pa je, da je v zadnjem času gospodarski položaj v panogi bolj stabilen in da je zato tudi varnost zaposlitve in s tem socialna varnost delavcev večja.

Iz leta v leto več gostov

Silvo Kostrevec,
Krka Zdravilišča – PE Šmarješke Toplice:

V našem zdravilišču je zaposlenih okoli 140 delavcev. Za goste imamo na voljo več kot 300 ležišč, dva notranja in tri zunanje bazene ter vrsto drugih objektov.

Naše toplice iz leta v leto obišče več gostov, žal pa se hkrati ne izboljšuje tudi položaj delavcev. Zaradi dobre zasedenosti toplic imamo delavci vedno več dela, saj se število za-

poslenih ni povečalo. Tako danes isto število delavcev opravi precej več dela kot včasih.

Sicer pa podjetje spoštuje panožno kolektivno pogodbo. Plače imamo višje od izhodišč iz kolektivne pogodbe, redno prejema regres za malico in povračilo stroškov prevoza na delo in z dela. Regres za letni dopust smo lani dobili izplačan pred rokom, določenim s kolektivno pogodbo. Če izvzamemo problem nadur, kakšnih večjih problemov v podjetju nimamo. K temu veliko prispeva tudi sodelovanje med sindikatom in vodstvom podjetja, ki je dosti korektno.

Čeprav podjetje spoštuje kolektivno pogodbo, pa delavci nismo najbolj zadovoljni, saj je v Sloveniji nasploh turizem zapostavljen. To se najboljšje vidi pri plačah v turizmu, ki so med najnižjimi v državi. Država je ukini-la tudi samostojno ministrstvo za turizem in še bi lahko naštevali. Upajmo, da se bo sčasoma odnos države do te panoge, ki je za razvoj Slovenije čedalje bolj pomembna, spremenil. V sindikatih si bomo prizadevali za to!

Plače v gostinstvu in turizmu so preskromne

Jože Kovač, Zvezda-Diana, Murska Sobota:

V našem podjetju je 193 zaposlenih. Lani je bila turistična sezona pri nas dokaj dobra, saj smo imeli veliko gostov in veliko dela. Znano pa je, da smo gostinski delavci najbolj za-

dovoljni takrat, kadar imamo polne lokale in veliko dela.

Delavci prejemo plače po kolektivni pogodbi, enako pa velja za regres za letni dopust, za regres za malico in za povračilo potnih stroškov. Kljub temu pa se ekonomski položaj delavcev slabša, saj so plače v turizmu pri nas prenizke. Turistični delavci imamo iz leta v leto več dela in bolj skromne plače, še zlasti če jih primerjamo s plačami v nekaterih drugih panogah. Marsikdaj gostinskim podjetjem neloyalno konkurirajo manjši zasebni gostinci, ki nimajo redno zaposlenih delavcev. Mi pa se moramo prilagajati razmeram na trgu, saj sicer ne bi bilo konkurenčni.

Ker ekonomski položaj delavcev v gostinstvu in turizmu ni dober, je za delo v naši panogi tudi čedalje manj zanimanja med mladimi. Marsikdaj se v gostinstvu in turizmu zapostijo mladi, ki drugje niso uspeli.

Sindikati si po svojih močeh prizadeva za izboljšanje ekonomskega položaja delavcev, pri tem pa korektno sodeluje tudi z vodstvom podjetja. Žal pa se zaradi neugodnih pogojev gospodarjenja in neustreznega odnosa države do turizma razmere ne izboljšujejo ustrezno.

Ko gledam naprej na razvoj turizma v Pomurju in v Sloveniji moram reči, da nisem velik optimist. Že 26 let pa upam, da se bodo enkrat razmere vendarle izboljšale tudi v naši panogi.

Turizem - razvojna priložnost Pomurja

Franc Love-njak, Terme Lendava:

V naših termah, v katerih imamo za goste na voljo hotel s tremi zvezdicami z 209 ležišči, je zaposlenih 96 delavcev. Lanska sezona je bila za nas zadovoljiva, saj smo imeli vse leto veliko gostov

in kopalcev. Podjetje spoštuje kolektivno pogodbo. Delavci prejemo plače redno in po kolektivni pogodbi. Podjetje upošteva tudi eskalacijo. Po kolektivni pogodbi prejemo tudi regres za malico, povračilo potnih stroškov za prevoz na delo in z dela ter regres za letni dopust. Dejansko v podjetju kakšnih večjih problemov nimamo, če pa do njih pride, jih rešimo s pogovorom in pogajanjem. Odnosi med sindikatom in vodstvom podjetja so vsaj po naši oceni dobri in korektni.

Res pa je, da gostinstvo pri nas po plačah zaostaja za drugimi panogami, še zlasti pa za negospodarstvom. Glede na socialne razmere v Lendavi, kjer je izjemno visoka stopnja brezposelnosti, pa moramo biti delavci v Termah kar zadovoljni, da imamo zagotovljeno delo, redne plače po kolektivni pogodbi in socialno varnost. Menim, da ima turizem v Lendavi in celotnem Pomurju perspektivo. Morda bi lahko rešili problem brezposelnosti v regiji tudi na ta način, da bi več vlagali v turizem. Za še hitrejši razvoj turizma imamo v Lendavi veliko naravnih danosti od čudovitih gorc do zanimive lokacije na tromeji, da o bogati kulturni dediščini niti ne govorimo.

Plače po podjetniški kolektivni pogodbi

Jožica Bone, Hit Nova Gorica:

V našem podjetju je zaposlenih okoli 1600 delavcev: več kot 1000 v igralnicah, čez 400 v gostinstvu in 180 v strokovnih službah. V zadnjem obdobju se je promet v igralnicah povečal, v gostinstvu pa je

nekoliko upadel. Gledano v celoti pa se promet v podjetju povečuje.

Podjetje spoštuje kolektivno pogodbo in skrbi za ekonomski položaj delavcev, zato lahko rečem, da je gmotni položaj delavcev v našem podjetju nekoliko boljši kot v gostinstvu in turizmu v Sloveniji nasploh. V Hitu imamo podjetniško kolektivno pogodbo, po kateri imamo plače za 20 odstotkov nad ravni-jo iz panožne kolektivne pogodbe. Prav tako prejemo po kolektivni pogodbi regres za malico, povračilo potnih stroškov in druge pre-

jemke. Z upravo podjetja nam je uspelo podpisati tudi dogovor o dodatnem pokojninske zavarovanju delavcev. Sicer pa naš sindikat z upravo podjetja dobro sodeluje. Menim, da imamo v Sloveniji velike možnosti za razvoj turizma, ki pa jih naša država ne zna dovolj izkoristiti. Vsi skupaj bi se morali zavedati, da lahko s turizmom zaslužimo več kot z industrijskimi panogami, ki onesnažujejo naše okolje. Žal se to spoznanje pri tistih, ki imajo v rokah škarje in, še ni uveljavilo.

Podjetje je končno olastninjeno

Berta Zalar, Grand hotel Toplice Bled:

Naš hotel s štiri-mi zvezdicami ima okoli 320 ležišč, v Vili Bled, tudi s štiri-mi zvezdicami, je 20 ležišč. V podjetju dela okoli 140 delavcev.

Lanska sezona je bila čudovita, saj je Bled zopet obis-

kalo toliko gostov kot v zlatih starih časih. K nam prihajajo nekateri gosti že 30 in več let. Najdražji so nam tisti, ki so prišli tudi med osamosvojitveno vojno. Med gosti je največ Angležev in Nemcev, nekaj je tudi domačih gostov. Lani smo zabeležili 16 odstotkov več prenočitev kot leto poprej.

Naše podjetje je po dolgotrajni denacionalizaciji končno olastninjeno, večinski lastnik pa je delniška družba Sava Kranj. Skupaj z vodstvom podjetja si je za to, da bi se proces denacionalizacije in privatizacije čim prej uspešno končal, prizadeval tudi naš sindikat, ki je med drugim sodeloval tudi na pogajanjih s Slovensko razvojno družbo. V zvezi s tem moram izraziti priznanje republiškem vodstvu SGIT.

V Savi so se skupaj z vodstvom našega podjetja odločili, da bodo hotel po več kot 30 letih ponovno temeljito prenovili. Naložba bo veljala okoli 1,2 milijarde tolarjev. Hotel so začeli prenavljati na začetku novembra lani, dela pa bodo predvidoma končali letos pred prvim majem. V okviru prenove bodo posodobili nastanitveni del hotela, preuredili pa bodo tudi večnamensko dvorano, ki bo po prenovi primerna za najzahtevnejše kongrese.

Razmere po lanskoletni prisilni poravnavi so se normalizirale. Plače imamo po kolektivni pogodbi, enako pa velja za vse druge prejemke. Za to, da vodstvo spoštuje kolektivno pogodbo, mora biti sindikat nenehno aktiven in večkrat vodstvo spomniti na kakšno delavsko pravico.

Sindikati ima z vodstvom podjetja korektne odnose, saj ima vodstvo posluš za pravice delavcev. Res pa je, da se okoli koriščenja tedenskega dopusta nismo ujeli. Sindikat pred začetkom prenove hotela tega vprašanja ni zaostroval, letos pa bomo morali rešiti tudi to vprašanje. V podjetju imamo podjetniško kolektivno pogodbo, ki jo bomo letos novelirali.

Zdi se mi, da so se po dolgoletni krizi razmere v blejskem turizmu končno začele obracati na bolje.

Počasi smo sindikat in uprava obrusili robове

Pogledali smo, kako deluje sindikat v dobro poslujoči IMP Klimi v Godoviču

Silvij Bezeljak, predsednik SKEI v podjetju IMP Klima v Godoviču, je star sindikalist, predsednik sindikata pa je peto leto. Podjetje IMP Klima sodi med tista slovenska podjetja, ki jim gre dobro v poslovnem smislu. Ali gre tako dobro tudi zaposlenim, smo povprašali predsednika sindikata. Zanimalo nas je tudi, ali je sindikat res pod vplivom uprave, kar so mu pred časom očitali nekateri zaposleni.

“Predsednik sindikata sem pred petimi leti postal nekako samoumevno,” je začel pripovedovati Silvij Bezeljak. “Dotedanji predsednik je namreč odšel delat v Batusje, kamor smo preselili izdelavo cisterne in tlačnih posod. Bil sem njegov namestnik, pa mi je mesto predsednika kar pripadlo. Predlani, ko so bile spet volitve v sindikatu, pa sem bil ponovno izvoljen.”

“Koliko je zaposlenih v podjetju, koliko od njih je članov sindikata?”

“Zaposlenih nas je okoli 200, v sindikatu, ki je v Klimi edini, pa jih je dobra polovica. Število zaposlenih narašča, saj nas je bilo pred tremi leti okoli 160. Na tem območju delovne sile celo že primanjkuje, podjetja, tudi naše, delovno silo ‘uvaža’ iz Štajerske, zaposlovali pa smo tudi že Moldavce.”

“Ali podjetje občuti recesijo na trgu?”

“V zimskem času je pri nas vedno nekaj zatišja, vendar vodstvo zatrjuje, da to zimo ni večje kot običajno, da znakov recesije pri naročilih ni opaziti.

“Pred časom smo slišali, da vzdušje v kolektivu ni najboljše, da se ljudem zdi disciplina preveč ‘zategnejna’, zahtevani delovni tempo glede na plače prehud. Za takšne razmere so nekateri zaposleni krivili tudi sindikalno vodstvo.”

“Delati je treba, o tem ni nobe-nega dvoma. Da se je pred leti za-tegovalo in varčevalo, kjer se je le dalo, pa je treba upravo tudi razume-ti. Podjetje je bilo v začetku de-vedesetih v precejšnjih težavah. Sindikat mora upravi pri naporih za dolgoročno stabilizacijo podjetja do neke mere stati ob strani. Paziti pa mora, da se pri tem zaposlenim ne godijo krivice.”

“Se krivice dogajajo?”

“So se dogajale, seveda. In smo

jih skušali odpravljati, kolikor se je dalo. Moram pa reči, da se stanje izboljšuje.”

“Kako se izboljšuje, ali so plače boljše?”

“Podjetju gre poslovno dobro in to se pozna tudi pri zaslužku zaposlenih. Zadnji dve leti smo dobili trinajsto plačo ob koncu leta v višini ene povprečne plače v gotovini in ne več deloma v bonih. Tudi regres dobimo v gotovini in v enem kosu. Plače so nekaj višje od ravni kolektivne pogodbe, žal pa v kovinski industriji plače tako in tako niso bogve kakšne.”

“Kakšen je odnos med direktorjem in predsednikom sindikata?”

“Oseбно se kar dobro razumeva, kadar pa se pogovarjamo o uradnih zadevah, ostaneva predsednik uprave in predsednik sindikata. Je pa takšna distanca seveda potrebna in koristna. Kljub temu pa z službenimi obiski pri njem nimam težav, če je prost, me sprejme brez odlašanja.”

“Kako pa je z uresničevanjem dogovorjenega v korist delavcev?”

“Kar se dogovorimo, se tudi uresniči, uprave ni treba znova in znova opozarjati, naj vendarle naredi, kar je obljubila. Če odpremo kako vprašanje, direktor pravi, da bo naš predlog najprej primerjal z rešitvami takih zadev v drugih podjetjih in se potem odločil. Tako je na primer z našim predlogom, naj bi delavcem, ki so v bolniški dlje časa, podjetje zaradi nizkega nadomestila plače nekaj primaknilo.”

“Kakšen je predlog sindikata?”

“Predlagali smo, naj bi delavci, ki so na bolniški že več kot tri mesece, od podjetja dobili še eno plačo. Plače so namreč že tako nizke, nadomestila plač v primeru bolniške seveda še bolj, in marsikdaj zaide tak človek v pravo finančno, da ne

Silvij Bezeljak: Sindikat mora upravo podpirati pri trudu, zagotavljati dolgoročno stabilnost podjetja in delovnih mest. Mora pa pri tem seveda paziti, da stabilnost ni dosežena na račun pravic zaposlenih.

rečem eksistenčno krizo. Direktor je obljubil, da bo proučil, kako takšne primere obravnavajo v drugih podjetjih. Predlagali pa smo tudi uvedbo prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, in direktor je tudi tokrat obljubil, da bo proučil, kako je s tem vprašanjem in potem predlagal rešitev.”

“Skratka, delujete in sodelujete.”

“Poskušamo sodelovati tako v korist delavcev kot družbe, saj je tudi nam, zaposlenim, do tega, da čim dlje ohranimo delo. Če pa gre za bolj osebne težave delavcev in če uprava naše pozive k rešitvi presliši, napotimo delavca, člana sindikata, na pravno pomoč pri območni organizaciji ZSSS v Idrijo.”

“Ali so takšni primeri pogosti? Ali se delavci pogosto pritožujejo nad razmerami, nad odnosom predpostavljenih, nad plačami, nad izplačili. Ali delavci pogosto prinesejo pokazat plačilni list, češ, pogled, predsednik, kakšno plačo sem dobil? Pomagaj!”

“Seveda prihajajo, vendar gre večinoma le za razjasnitev kakega na prvi pogled nejasnega obračuna, kar je možno opraviti kar v računovodstvu.”

“Za kaj sindikat porabi del članarine, ki mu ostane?”

“Ob koncu leta se gremo božička in malo obdarujemo člane sindikata, organiziramo kakšen izlet. Z ozimnico pa se ne ubadam. Načeloma imamo nekaj denarja tudi za primer, ko bi kak delavec potre-

boval finančno pomoč, vendar je za zdaj še nismo dali. Sicer pa imajo takšen sklad na območnem sindikatu. Pardon, imeli smo delavca, ki je zbolel, bil dolgo na bolniški, in ker je samski, je imel precej finančnih težav. Pomagali so mu na območni organizaciji ZSSS. Ta primer je bil povod za naš predlog upravi, naj takšnim zaposlenim pomaga tudi podjetje.”

“Ali je v IMP Klimi veliko bolniških odsotnosti?”

“Ne več, odkar so delovne razmere dobre. Ko smo še delali cisterne, pa so bile razmere veliko slabše, zaradi hrupa in težaškega dela. V zadnjih letih je delo močno avtomatizirano, pa tudi sami zaposleni kar naprej skrbimo za izboljšave.”

“Ali se gre ob novem letu božička tudi uprava?”

“Za novo leto smo imeli kosilo z druženjem. Prejšnje leto smo dobili tudi paket z nekaj dobrotami, zdaj pa se menda že pozna, da je lastnik nov. Lani poleti nas je kupila Rotomatika in bila je samo trinajsta plača.”

“S katerim vprašanjem se sindikat ta trenutek najbolj ukvarja. Kaj ‘imate za bregom’?”

“Problemi so s plačilom nadomestila za prevoz na delo. Pri nas ga obračunavajo samo na osnovi deset odstotkov cene bencina, medtem ko druga podjetja upoštevajo 15 odstotkov. Sicer pa uprava tudi sama ugotavlja, da je treba to razliko izničiti, in kaže, da se bo zadeva uredila. Pred leti, ko smo bili v krizi, je uprava skušala zniževati vse mogoče stroške.”

“Ali veste, koliko ima plače direktor, ali drugi delavci z individualnimi pogodbami?”

“Niti ne vprašam, ker vem, da podatkov ne bi dobil. Vprašanje je tudi, ali bi mi sploh dali prave podatke.”

“Ali veste, kaj namerava novi lastnik početi z IMP Klimo? Ali pride do sindikata kakšna informacija?”

“Nič ne vemo. Novi lastnik se z nami še ni povezal, sicer pa v Rotomatiki sindikata sploh nimajo.”

“Ali ste pred dvema letoma, ko ste v sindikatu volili predsednika in izvršni odbor, imeli protikandidate?”

“Člani so izvolili izvršni odbor, njegovi člani tega pa so izbrali mene za predsednika.”

“Vprašujemo zato, ker smo po vaši izvolitvi slišali, da ste bili kandidat po želji uprave.”

“Za to še nisem slišal, meni nihče ni rekel niti besedice zamere. Bilo bi pa čudno, da bi bila uprava zainteresirana zame, saj se pred leti

nismo ravno najbolj razumeli. Čez čas pa so se vogali obrusili in zdaj eni in drugi vemo, da je najboljše sodelovati. Čeprav mora sindikat kdaj tudi povzdigniti glas."

"Ste kdaj stavkali, pred tem direktorjem ali pod njim?"

"Smo, tudi pod njim, saj je vodil podjetje tudi v času njegove največje krize v začetku devetdesetih let. Stavkali pa smo zaradi neizplačanega regresa in še nekaterih drugih neurejenih zadev, vendar se ta hip ne spominjam natanko, za kaj vse je šlo."

"Ali zdaj dobivate regres?"

"Zadnja leta je z izplačili urejeno, regres dobivamo redno in v gotovini, ne v bonih in na obroke kot še pred štirimi leti. Zato nikoli nismo vedeli, koliko smo ga v resnici dobili, zlasti, ker je ponavadi plača nihala. Zaposleni smo si zato predstavljali, da uprava z zniževanjem stimulativnega dela plač (češ da ni bil izpolnjen plan) dobi denar za izplačilo regresa. Dokazati pa seveda nismo mogli."

"Trdite nekaj, kar ni dokazljivo?! Odkod vam misel, da je uprava zaposlenim priškrnila plačo, da je lahko izplačala regres?"

"Dokazati seveda ne morem, vendar tako razmišljate, ko nekaj mesecev dobivate nižjo plačo, potem pa vam izplačajo del regresa. Je pa takšno mnenje razširjeno tudi v drugih podjetjih, češ da so uprave izplačevale regres po tem istem vzorcu."

"Torej mora biti sindikat dejansko sila pazljiv. Ali imate v izvršilnem odboru kakšnega člana, ki bi se vsaj

malo spoznal na finance podjetja?"

"V izvršilnem odboru smo v glavnem samo ljudje iz proizvodnje. Tu di sicer med člani ni ljudi z izobrazbo, ki bi presejala srednješolsko stopnjo."

"Svet delavcev v podjetju imate, ste zadovoljni z njim?"

"Ne vem, kaj bi dejal. Lani je bil izvoljen nov svet delavcev. Prejšnji ni veliko delal, dejavnosti novega pa tudi še ni kaj prida čutiti. Zlasti ni sodelovanja s sindikatom. Niti ne zasledimo kakšnega obvestila, poročila zaposlenim o sestanku sveta delavcev."

"Kaj vam člani sindikata, ki so tudi člani sveta delavcev, nič ne povedo o delovanju sveta delavcev?"

"Nič. Treba bo dejansko malo povprašati, kako deluje in ali sploh deluje."

"Kako usklajujete svoje redno delo vzdrževalca s funkcijo predsednika sindikata? Ali vas uprava kdaj opozori, da se s sindikatom ukvarjate malce preveč, na račun rednega dela?"

"Usklajevanje je včasih res težavno, saj moram biti kot vzdrževalec vedno na voljo. Delam pa tudi v izmeni. Zato tudi nimam nikakršnih 'uradnih ur', predvidenih za obiske članov v sindikatu. Od uprave pa še ni nikoli priletel kakšen očitok, da se s sindikatom ukvarjam na račun svojega dela. Niti takrat ne padajo očitki, ko grem na območno organizacijo, ali ko se udeležim kakšnega sindikalnega seminarja."

B. R.

SKEI želi vplivati na izbiro kupca štorske Energetike

Tone Motoh, predsednik konference SKEI Lokacije Štore, je pred dnevi poslal ministrici za gospodarstvo Tei Petrin pismo, v katerem jo prosi za informacije o prodaji družbe Energetika Štore. Ta je po objavljenem javnem razpisu (Uradni list št.86/2001) v prodaji, vendar SKEI o tem nima nobenih drugih informacij. Zaradi pomanjkanja informacij je v zvezi s to prodajo precej dezinformacij, na katere SKEI ne more reagirati.

SKEI Lokacije Štore zato pričakuje, da ga bo ministrica informirala o prodaji in interesentih za nakup energetike. Sindikat želi vplivati na izbiro najboljšega ponudnika. Ta naj bi jamčil zlasti nadaljevanje dejavnosti in ohranitev čim večjega števila delovnih mest. Pismo z enako vsebino je Motoh poslal tudi komisiji za vodenje in nadzor postopka prodaje družbe Energetika in drugim odgovornim osebam v Slovenskih železarnah.

F. K.

Sindikalna lista

Januar 2002

Gospodarske dejavnosti
(temelj je SKP
za gospodarstvo)
SIT

Javni sektor*
(nekdanje
negospodarstvo)
SIT

Prvi del

1. Dnevnice

– cela dnevnic		
(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	4.252,00
– polovična dnevnic		
(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	2.125,00
– znižana dnevnic (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.480,00

2. Kilometrina

(od 1. 7. 2001 dalje)	51,72	51,72
(od 10. 7. 2001 dalje)	51,66	51,66
(od 18. 9. 2001 dalje)	53,97	53,97
(od 2. 10. 2001 dalje)	51,15	51,15
(od 16. 10. 2001 dalje)	51,03	51,03
(od 30. 10. 2001 dalje)	50,58	50,58
(od 13. 11. 2001 dalje)	49,83	49,83
(od 11. 12. 2001 dalje)	49,26	49,26
(od 1. 1. 2002 dalje)	49,68	49,68
(od 8. 1. 2002 dalje)	50,46	50,46

3. Ločeno življenje* 86.620,00 62.066,00

4. Prenosišče – povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec

5. Regres za prehrano (od 1. 1. 2002)
– po SKPGD (na delovni dan) 665,00 665,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade

– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	64.887,00	52.178,00
– za 20 let	97.331,00	78.266,00
– za 30 let	129.774,00	104.355,00

2. Odpravnina ob upokojitvi 433.100,00 657.546,00
oziroma dve plači oziroma tri plače
delavca, če je to delavca, če je to
zanj ugodneje zanj ugodneje

3. Solidarnostne pomoči

– po SKPD – ob smrti delavca	129.930,00	104.335,00
– ob smrti v ožji družini	64.965,00	–

4. Minimalna plača (od 1. 1. 2002) 94.675,00 94.675,00

5. Zajamčena plača (od 1. 1. 2002) 47.570,00 47.570,00

6. Regres za letni dopust

– najmanj	117.298,00	
– ali največ	149.856,00	125.805,00
(70 % povprečne slovenske plače)		

* 1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).

2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

Tiskovna konferenca SKEI – sindikata družbe Tam

TVM potrebuje naročila

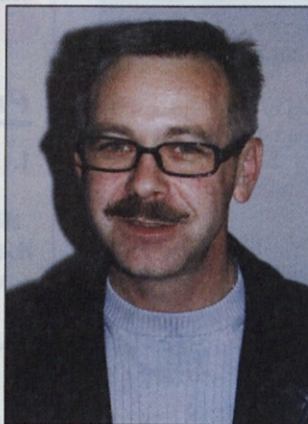
SKEI – sindikat družbe Tam je konec minulega leta pripravil tiskovno konferenco, na kateri so javnost seznanili z razmerami v podjetjih, ki poslujejo na lokaciji nekdanjega Tama. Ta čas posluje v tej industrijski coni 92 podjetij, v katerih je zaposlenih skupno okoli 2500 delavcev. SKEI ima svoje podružnice v vseh večjih podjetjih.

Predsednik SKEI – sindikata družbe Tam **Drago Gajzer** je opozoril na probleme, ki pestijo delavce v Tovarni vozil Maribor (TVM). Slovenska razvojna družba je v to tovarno in nove proizvodne prostore vložila več kot tri milijarde tolarjev. Po besedah predstavnikov SKEI iz TVM so delavci zaskrbljeni, ker nova proizvodna dvorana še ni do konca strojno opremljena. Podjetju po mnenju sindikalistov manjka tudi naročil in ustreznih kadrov. V zadnjih dveh mesecih lanskega leta naj bi v TVM izdelali skupno samo okoli dvajset avtobusov, tovornjaka pa nobenega. Negotovo je tudi, ali bo TVM uspela od Slovenske vojske pridobiti naročila za sto vojaških vozil.

Delavci pričakujejo, da bodo lastniki skupaj z vodstvom podjetja poskrbeli za perspektivo podjetja in tako zaposlenim zagotovili dolgoročno socialno varnost.

Bolj ugodne so razmere v podjetju Cimos Tam AI, čeprav so se delavcem pri prezaposlitvi iz podjetij MPP Gonila in MPP Vozila v Cimos Tam AI plače zmanjšale. Vendar pa naj bi se sindikati še ta mesec z vodstvom podjetja dogovorili o obsegu delavskih pravic in

Drago Gajzer:
Tovarna vozil Maribor potrebuje usposobljene kadre in trg.

o razvijanju socialnega dialoga. Z največjimi problemi se srečujejo delavci podjetja Prosecurity, saj prejemajo plače neredno, podjetje pa delavcem dolguje tudi jubilejne nagrade. Zato je SKEI – sindikat družbe Tam pred upravno zgradbo podjetja že izvedel protest, o čemer smo v Novi Delavski enotnosti že poročali.

Zaradi omenjenih težav se vse več delavcev, ki delajo v podjetjih na lokaciji nekdanjega Tama, srečuje s socialnimi problemi. Tako je v letu 2001 posojila iz blagajne vzajemne pomoči najelo 312 članov sindikata, medtem ko je SKEI – sindikat družbe Tam 760 družinam omogočil dopustovanje po ugodnejših cenah v svojih počitniških kapacitetah v Omišlju na Krku.

T. K.

Gradbinci 2. februarja na Kopah

Komisija za šport in rekreacijo pri SDGD Slovenije

razpisuje

39. zimske športne igre, ki bodo 2. februarja na Kopah nad Slovenj Gradcem.

Tekmovanje bo v veleslalomu in teku na smučeh. Tekmovalci in tekmovalke bodo razdeljeni v štiri kategorije: do 35 let, do 45 let, do 55 in nad 55 let.

Veleslalom se bo pričel ob 9,30 uri, tek na smučeh pa ob 13 uri. Rezultati se bodo ugotavljali posamično in ekipno. Za ekipno razvrstitev bosta štela rezultata dveh najboljših posameznikov iz vsake kategorije. Vsaka ekipa lahko prijavi neomejeno število nastopajočih. Pravico nastopa imajo člani SDGD, upokojeni člani (če plačujejo članarino), vodstveni delavci in gostje (poslovni partnerji). Tekmovanje bo po pravilih Smučarske zveze Slovenije. Vse morebitne spore bo reševalo častno razsodišče.

Prijave je treba poslati na republiški odbor SDGD, Ljubljana, Dalmatinova 4, najkasneje do 20. januarja.

Pokrovitelj in organizator tekmovanja je podjetje Kograd Igem Dravograd. Informacije dobite pri Meti Vajs (tel. 02/871-08-50), Bogdanu Kutinu in Petri Krevh (tel. 02/884-13-70).

PRAVNA SVETOVALKA

Lučka Böhm, svetovalka predsedstva ZSSS

V večjem javnem zavodu je lahko le en zaupnik za varstvo in zdravje pri delu

Vprašanje: V javnem zavodu je zaposlenih 1800 delavcev. Zakon o varnosti in zdravju pri delu določa, da se delavski zaupnik za varnost in zdravje pri delu izvoli tako, da se smiselno uporabijo določbe o izvolitvi sveta delavcev po zakonu, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju. Ali to pomeni, da je v javnem zavodu s 1800 delavci treba izvoliti enega ali trinajst delavskih zaupnikov za varnost in zdravje pri delu?

Odgovor: Za pomoč pri odgovoru smo zaprosili ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. V pisnem odgovoru, podpisala ga je državna sekretarka Nataša Belopavlovič, pripravila pa državna podsekretarka Tatjana Petriček, je zapisano, da Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 56/1999 in 64/2001) v 30. členu določa, da se za izvolitev delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu (kjer ni organiziranega sveta delavcev) smiselno uporabljajo določbe o izvolitvi sveta delavcev v zakonu, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju. Gre za Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju (Uradni list RS, št. 42/1993 in 56/2001). Državna sekretarka je posebej poudarila, da se smiselno uporabljajo le določila glede nači-

na izvolitve delavskega zaupnika (oziroma sveta delavcev), ne pa tudi glede določitve števila članov sveta delavcev. Zakon o varnosti in zdravju pri delu torej ne zahteva, da bi morali delavci pri delodajalcu, ki zaposluje večje število delavcev, izvoliti več delavskih zaupnikov. Zadostuje torej en sam.

Drnovšek se je pogovarjal z mariborskimi gospodarstveniki

Slovensko gospodarstvo je lani pokazalo trdoživost

Predsednik vlade **dr. Janez Drnovšek** s sodelavci se je na začetku tedna v Mariboru pogovarjal z gospodarstveniki. Uvodoma je minister za finance **Anton Rop** dejal, da gospodarski rezultati v letu 2001 niso bili tako slabi, kot so nekateri napovedovali, saj je realna gospodarska rast pressegla tri odstotke. Tudi dogodki 11. septembra lani niso usodno vplivali na gospodarske rezultate. Res pa je, da njihov vpliv mogoče zaznati na začetku letošnjega leta, saj se je izvoz začel umirjati. Rop je opozoril tudi, da je bila inflacija lani manjša od načrtovane in da je znašala sedem odstotkov. To pomeni, da bodo izhodiščne plače v negospodarstvu nižje, kar bo vplivalo tudi na nižje stroške države. Rop je govoril tudi o davčni politiki in omenil, da vlada razmišlja o razbremenitvi plač. Državni sekretar za regionalni razvoj **Igor Strmčnik** je dodal, da je vlada po lanskoletnem obisku Drnovška v Mariboru obravnavala pereča razvojna vprašanja v Mariboru in naložila ministrstvom določene aktivnosti. Po njegovih besedah je zdaj v pripravi regionalni razvojni program Podravja.

Drnovšek je najprej opozoril, da recesija v svetu še ni dosegla najnižje točke. Slovensko gospodarstvo je pri tem pokazalo trdoživost, saj je gospodarska rast še vedno pozitivna in glede na sedanje razmere v svetu razmeroma ugodna. Slovensko gospodarstvo je izpad izvoza v nekatere razvite države uspelo nadomestiti z izvozom v Rusijo in države jugovzhodne Evrope. Na te trge lahko Slovenija računa tudi v bodoče, vendar je zlasti na trgih jugovzhodne Evrope še vedno

potrebna precejšnja previdnost, saj je plačilna sposobnost tamkajšnjih podjetij še vedno slaba.

Po Drnovškovih besedah bo vlada spremljala gospodarske razmere in fleksibilno reagirala, čeprav je njen manevrski prostor tem bolj omejen, čim bližje je Slovenija Evropski uniji, saj njen pravni red ne dovoljuje intervencij države na področju gospodarstva.

Drnovšek je izrazil prepričanje, da bodo pogajanja Slovenije za vstop v EU končana do konca letošnjega leta, da bo Slovenija podpisala pogodbo o članstvu v EU na začetku leta 2003 in da bo naša država članica EU leta 2004. Ko je govoril o nacionalnem interesu, je Drnovšek dejal, da Slovenija potrebuje svež kapital, zato vlada pri tujih investicijah ubira zmerno srednjo pot. Vlada Slovenije ne namerava razprodati tujcem, prav tako pa ne odklanja tujih vlaganj. Predsednik vlade je mariborske gospodarstvenike zaprosil, naj ga informirajo o problemih, ki zavirajo njihovo poslovanje in hitrejšo gospodarsko rast.

Direktorica območne gospodarske zbornice v Mariboru **Dubrovka Breznik** je dejala, da se v regijskem gospodarstvu izvoz v ZDA zmanjšal za tretjino, povečal pa se je izvoz v Evropsko unijo in na druge trge. Predsednik uprave Nove kreditne banke Maribor **dr. Jože Glogovšek** je dejal, da so na mariborski univerzi ustanovili Regionalni razvojni inštitut, ki že pripravlja konkretne regijske razvojne programe, s katerimi si prizadeva za odpiranje novih delovnih mest, saj je v Podravju še vedno okoli 25.000 brezposelnih.

Direktor podjetja Marles Hiše **Slavko Cimer-**

man je dejal, da gradbeniki in lesarji že močno čutijo recesijo na evropskem trgu. Naša gradbena podjetja pesti tudi delovnoppravna zakonodaja v EU, saj slovenskih montažnih hiš v uniji ne morejo več montirati naši delavci. Cimerman se je zavzel tudi za odpravljanje birokratskih zavor pri izdajanju gradbenih dovoljenj, ki zavirajo stanovanjsko gradnjo in investicije.

Direktor Certusa **Mirko Majhenič** je opozoril, da so davki in prispevki na plače pri nas previsoki, razbohotila pa se je tudi črna ekonomija. Po njegovih besedah bi država morala prevzeti tudi del bremena za delovne invalide, saj so delovni kolektivi pri nas čedalje starejši, med zaposlenimi pa je vse več invalidnih delavcev. V Certusu je denimo povprečna starost 46 let, med zaposlenimi pa je že 30 odstotkov invalidnih delavcev. Avtobusna podjetja so po Majheničevih besedah vladi hvaležna za subvencije, ki pa dolgoročno ne morejo reševati njihovega položaja. Direktor AJM **Janez Ajlec** je izrazil razočaranje nad delom državne uprave, ki dela premalo varčno. Velikokrat so tudi javni razpisi nekorektno izvedeni. Direktorica Mariborske Svile **Lilijana Kocbek** je Drnovška vprašala, ali je Slovenija odpisala tekstilno industrijo, saj še vedno ni razbremenila plač tekstilnih delavcev. Tudi nepovratna sredstva za razvoj tekstilne industrije so preskromna. Tekstilna podjetja, ki se znajdejo v prisilni poravnavi, pa marsikdaj pokoplje izplačilo odpravnin delavcem.

Tudi direktor PIK-a **Florjan Zorin** je opozoril, da bi država morala tekstilni industriji zagotoviti bolj ugodne pogoje gospodarjenja, sicer ta panoga v Sloveniji nima več perspektive.

Predstavnica Cestnega podjetja Maribor **Marija Žinkovič** je opozorila na finančno nedisciplino, ki jo z neplačevanjem računov povzroča tudi država.

Tudi direktorji nekaterih drugih podjetij so opozorili na težave, ki jih imajo pri poslovanju. Drnovšek je zagotovil, da bodo pristojni v vladi navedene probleme proučili in ustrezno ukrepali.

T. K.

O zaposlovanju tujcev naj bi soodločali tudi sindikati

Industrijski sindikati so na konferenci v Celju sprejeli tudi sklep, s katerim so od vlade zahtevali, naj bodo vključeni v postopek izdajanja delovnih dovoljenj za tujce. Sklep je posledica njihove ugotovitve, da tuji delavci domačim pogosto nelegalno konkurirajo in jim odžirajo boljši zaslužek, nekaterim pa celo ogrožajo delovna mesta.

Kot nam je povedal **Jernej Jeršan**, sekretar Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije, zlasti v gradbeništvu dela veliko tujcev. To je v veliki meri posledica pomanjkanja domače delovne sile. Že leta 1993, ko je imelo gradbeništvu najmanj naročil, mu je primanjkovalo do 7000 delavcev z osnovnimi gradbeniški poklici. V začetku devetdesetih let je iz Slovenije odšla skoraj polovica gradbenih delavcev, večinoma na Hrvaško in v Bosno in Hercegovino, večina se ni nikoli vrnila. Da so razmere zelo hude, dokazujejo podatki o vpisu v gradbeniške šole, saj učenec v prvih letnikih ni niti za tri razrede. Za ne-

kvalificirana in priučena dela v gradbeništvu med Slovenci ni nobenega zanimanja.

Po Jeršanovih besedah je naša država našim podjetjem, večinoma gradbenim, izdala dovoljenje za zaposlovanje približno 4400 tujcev. Ta dovoljenja veljajo le eno leto in jih je treba obnavljati. Sicer naj bi v Sloveniji z dovoljenji delalo več kot 34.000 tujcev, večina z dovoljenji za nedoločen čas ali čas do treh let.

Zadnji bolj znan primer zaposlovanja tujcev je italijansko podjetje Grassetto, ki gradi avtocestni predor pod Trojanami in se je razšlo s svojim podizvajalcem, RGD iz Trbovelj. Kot nam je povedal predsednik sindikata v tem podjetju **Boris Jesenšek**, je zaradi ravnjanja italijanske firme delo izgubilo približno 120 domačih delavcev. Namesto njih je decembra na tem gradbišču delalo 65 Slovakov, 35 Romunov in nekaj italijanskih in slovenskih delavcev. Jesenšek opozarja, da je do tega prišlo kljub pisni zavezi Grassetta ob konkuriranju za pridobitev del, da bo zaposlil čim več Slo-

vencev. Po Trbovljah, kjer je brez dela veliko rudarjev, še več pa jih bo po zaprtju rudnika, se širijo tudi govorice, da skušajo tuji delodajalci na pristojnem ministrstvu dobiti soglasje, da bi tuje delavce lahko plačevali slabše, kot je določeno v naših kolektivnih pogodbah. Na Jesenškovo zahtevo je konferenca SDE (Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije, kamor se povezuje sindikat RGD)) sprejela sklep, s katerim je od vlade zahtevala, naj od tujih delodajalcev, ki pridobijo javno naročilo, zahteva zaposlitev slovenskih delavcev. Tuje delavce bi smeli zaposlovati le, če domačih ne bi bilo na trgu delovne sile. Če bi delodajalci v nasprotju s tem zahtevali izdajo delovnega dovoljenja za tujce, naj bi pristojni organi to zavrnili.

Jeršan je prepričan, da bi moralo biti odločanje o izdaji delovnih dovoljenj za tujce tripartitno. Resorsko ministrstvo, ki bi prejelo vlogo podjetnika, naj bi soglasje izdalo le ob predhodnem soglasju sindikata. Jeršan pravi, da je tako tudi v Nemčiji, kjer sindikati dobro skrbijo z zaščito interesov nemških delavcev. Naši podjetniki, ki dobijo delo v tej državi, ne morejo opravljati del, če zaposlenim ne plačajo minimalno vsaj 17 mark na uro. To potrjuje tudi Jesenšek, saj njegovo podjetje izvaja dela tudi na gradbiščih v Nemčiji.

F. K.

Elektroenergetski sistem v Sloveniji upravljajo iz Ljubljane in Maribora

Zaradi ustanovitve holdinga Slovenskih elektram je pred koncem lanskega leta prenehalo poslovati javno podjetje Elektrogospodarstvo Slovenije-Razvoj in inženiring s sedežem v Mariboru. Vendar pa noben od 37 delavcev, kolikor jih je še sredi lanskega leta delalo v podjetju, ni ostal brez socialne varnosti. Okoli deset delavcev bivšega podjetja so prezaposlili v Eles, pet so jih zaposlili v službi za strateški razvoj, več delavcev pa se je zaposlilo v Dravskih elektrarnah, Elektru Maribor in še nekaterih elektroenergetskih podjetjih. Trinajst delavcev pa se je zaposlilo v enoti Urada za energetiko, ki jo je v Mariboru ustanovilo ministrstvo za okolje in prostor.

Pri tem uradu v Mariboru že od začetka leta deluje sektor za ekonomske analize v energeti-

ki. Na tiskovni konferenci ministrstva za okolje in prostor, na kateri so predstavili delovanje omenjenega sektorja, je minister Janez Kopač dejal, da bo vlada še dolgo lastnik večine podjetij v elektroenergetskem sistemu, zato je nujno potrebovala službo, ki bo skrbela za analize in pripravo odločitev za zagotavljanje ustreznih pogojev dela za celoten elektroenergetski sistem v Sloveniji. To delo bo v okviru Urada za energetiko pri ministrstvu za okolje in prostor opravljal sektor za ekonomske analize v energetiki s sedežem v Mariboru.

Ustanovitev enote v Mariboru ima po Kopačevih besedah tudi simboličen pomen, saj gre za prvo novoustanovljeno enoto, ki jo je katero koli ministrstvo ustanovilo izven Ljubljane. Ko-

pač je še poudaril, da ministrstvo nove enote v Mariboru ni ustanovilo zaradi nabiranja političnih točk ali medijskega cirkusa, temveč zato, ker je v mestu dovolj usposobljenih kadrov in baza podatkov za njeno delovanje. Z ustanovitvijo sektorja za ekonomske analize v energetiki ministrstvo po Kopačevih besedah ni naredilo usluge le Mariboru, temveč slovenski energetiki.

Vodja novega sektorja Zvonko Copot pa je dejal, da bodo njihove analize v pomoč predstavnikom vlade, ki zastopajo državne interese v nadzorih svetih elektrogospodarskih podjetij. Hkrati pa bo sektor pripravljaval odločitve za ministrstvo in vlado, ki bodo ob odprtem trgu električne energije zagotavljale optimalno energetsko politiko. K svojemu delu bo sektor pritegnil tudi strokovnjake iz mariborske univerze in širše regije, zato je njegova ustanovitev tudi pomemben korak naprej v prizadevanjih za regionalizacijo državne uprave. Po besedah državnega sekretarja za energetiko Roberta Goloba sedaj elektroenergetski sistem v Sloveniji upravljajo bipolarno iz Ljubljane in Maribora. To je posledica dosedanjega razvoja energetike v Sloveniji in pomeni optimalno rešitev.

Za Maribor je še posebej pomembno, da s prenehanjem poslovanja podjetja Elektrogospodarstvo Slovenije-Razvoj in inženiring mesto ni ostalo brez delovnih mest za strokovnjake. Zaradi prerazporeditev in ustanovitve novega sektorja državne uprave v Mariboru ter drugih ukrepov je mesto ohranilo 30 delovnih mest, v glavnem za visoko izobražene strokovnjake. Samo sedmim delavcem nekdanjega podjetja so na njihovo željo zagotovili socialno varnost z izplačilom odpravnine.

T. K.

SINDIKAT KNG Izhodiščne plače

po kolektivnih pogodbah dejavnosti za kemično, gumarsko in nekovinsko industrijo Slovenije (Ur. I. RS št. 9/98) in za dejavnosti pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin Slovenije (Ur. I. RS 44/98) – JANUAR 2002

1. Izhodiščne bruto plače po kolektivnih pogodbah dejavnosti – januar 2002 (v SIT):

Zahtev. skup.	Tarifni razred	Relat. razmerje	Nekovine	Kemija in gumarstvo		
				I	II	III
I.	enostavna dela	1,00	64.887	65.536	69.429	74.620
II.	manj zahtevna dela	1,10	71.376	72.090	76.372	82.082
III.	srednje zahtevna dela	1,23	79.811	80.609	85.398	91.783
IV.	zahtevna dela	1,37	88.895	89.784	95.118	102.229
V.	bolj zahtevna dela	1,55	100.575	101.581	107.615	115.661
VI.	zelo zahtevna dela	1,85	120.041	121.242	128.444	138.047
VII.	visoko zahtevna dela	2,10	136.263	137.626	145.801	156.702
VIII.	najbolj zahtevna dela	2,50	162.218	163.840	173.573	186.550
IX.	izjemno pomembna, najbolj zahtevna dela	3,00	194.661	196.608	208.287	223.860
2.	Regres za letni dopust – najmanj SIT		117.298			117.298
	– največ 70 % slovenske povprečne plače		149.865			149.865
3.	Povračila stroškov v zvezi z delom					665
	– regres za prehrano – na delovni dan		665			665
	– dnevnice v SIT: cela		3.500			3.500
	polovična		1.750			1.750
	znižana		1.218			1.218
4.	Jubilejne nagrade pri zadnjem delodajalcu v SIT:					
	– za 10 let		64.887	65.536	69.429	74.620
	– za 20 let		97.330	98.304	104.406	111.930
	– za 30 let		129.774	131.072	138.858	149.240
5.	Odpravnina ob upokojitvi najmanj SIT:		433.100			655.650
6.	Solidarnostne pomoči:					
	– smrt delavca		216.550			216.550
	– ostalo – na predlog socialne službe ali sindikata		30 % pov. plače		30 do 60 % pov. plače	
7.	Nadomestilo za ločeno življenje		86.620			86.620
8.	Drugo					
	– minimalna plača		94.675			94.675
	– zajamčena plača		47.570			47.570
	– povprečna mesečna bruto plača za zadnje tri mesece		216.550			216.550

Pojasnila:

1. Regres za letni dopust: najmanj 117.298 SIT, največ 70 % povprečne plače zaposlenih v RS (v oktobru 2001 znaša 216.550 SIT), kar znaša 149.865 SIT. Za leto 2002 še ni dogovorjena višina regresa.
2. Povračila stroškov v zvezi z delom: **Vir:** KP, Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek.
3. Izračun nekaterih drugih osebnih prejemkov: – jubilejne nagrade: KPD; – odpravnina ob upokojitvi: KPD (osnova povprečna bruto plača v RS za pretekla tri mesece); – solidarnostne pomoči: osnova povprečna bruto plača v RS za pretekla tri mesece; – ločeno življenje: najmanj 40 % povprečne plače v RS za pretekla tri mesece.
4. Odpravnina: po KP za nekovine najmanj 2 plači, po KP za kemijo in gumarstvo 3 plače.

Marjan Barl, sekretar

Sindikat KNG

VABI

na 6. zimske športne igre, ki bodo 9. februarja na Kopah nad Slovenj Gradcem

Štart tekmovanja v veleslalomu bo ob 10. uri na smučišču Kaštivnik. Družabno srečanje z razglasitvijo rezultatov bo ob 15. uri v Športni dvorani v Slovenj Gradcu.

Tekmovalci bodo glede na starost razdeljeni v pet skupin, in sicer: do 25 let, do 35 let, do 45 let, do 55 let in nad 55 let.

Tekmovanje bo posamično in ekipno. Za skupno razvrstitev štejejo rezultati dveh najboljših tekmovalk in tekmovalcev iz vseh starostnih skupin. Tekmovanje bo po pravilih Zimskih športnih iger Sindikata KNG.

Prijave je območni organizaciji ZSSS za Koroško treba poslati najkasneje do 31. januarja. Na isti naslov je treba nakazati tudi participacijo za kritje stroškov. Za dodatne informacije je treba poklicati telefonsko številko **2/88-38-246** ali **02/82-21-931**.

Vinko Permanšek,
predsednik organizacijskega odbora

Sindikalna lista – januar 2002

1. Dnevnice:

– cela dnevnic (nad 12 do vključno 24 ur)	3.500,00 Sit
– polovična dnevnic (nad 8 do 12 ur)	1.750,00 Sit
– znižana dnevnic (6 do 8 ur), če se potovanje začne dve uri pred začetkom dela, ali konča dve uri po njem,	1.218,00 Sit

2. **Kilometrini:** od 8. 1. 2002 50,46 Sit

3. **Ločeno življenje:** 86.620,00 Sit

4. **Prenočevanje:** Stroške prenočevanja dobi delavec povrnjene v višini zneska na predloženem računu, ki ga odobri delodajalec.

5. **Regres za prehrano:** Po kolektivni pogodbi med delavci in družbami drobnega gospodarstva in kolektivni pogodbi za delavce pri obrtnikih za dan prisotnosti na delu 665,00 Sit

6. **Prevoz na delo in z dela:** Delavcu se povrnejo stroški prevoza na delo in z dela v višini cene javnega prevoza. Če možnosti prevoza z javnimi sredstvi ni, znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer (od 8. 1. 2002 naprej) 25,23 Sit

7. **Nagrade učencem in študentom** za delo na praksi, odvisno od letnika (neto):

Letnik	Učenec/Dijak	Študent
prvi	15 % – 15.301,35	40 % – 40.803,60 Sit
drugi	20 % – 20.401,80	40 % – 40.803,60 Sit
tretji	25 % – 25.502,25	60 % – 61.205,40 Sit
četrti	30 % – 30.602,70	60 % – 61.205,40 Sit

Nagrade ne izključujejo štipendij.

7.a. **Nagrade vajencem v učnem razmerju pri delodajalcu** (najmanj bruto): (za izračun nagrade se uporablja osnova za določanje plač in drugih prejemkov, ki znaša od **1. januarja 2002** naprej bruto **163.424,00** tolarjev oziroma neto **104.355,00** tolarjev)

prvi letnik (10 %)	16.342,40 Sit
drugi letnik (15 %)	24.513,60 Sit
tretji in četrti letnik (20 %)	32.684,80 Sit

8. Jubilejne nagrade

a. **za delavce pri obrtnikih:**

za deset let delovne dobe,	81.712,00 Sit
za dvajset let delovne dobe,	122.568,00 Sit
za trideset let delovne dobe,	163.424,00 Sit

b. **za delavce v družbah drobnega gospodarstva**

za deset let delovne dobe (pri zadnjem delodajalcu)	86.620,00 Sit
za dvajset let delovne dobe (pri zadnjem delodajalcu)	129.930,00 Sit
za trideset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu oziroma skupne delovne dobe (142. člen KP)	173.240,00 Sit

9. **Odpravnina ob upokojitvi**

za delavce pri obrtnikih (oz. v višini treh zadnjih mesečnih plač delavca, če je to zanj ugodnejše)	490.272,00 Sit
za delavce v družbah drobnega gospodarstva (oziroma v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca za pretekla tri mesece, če je to zanj ugodnejše)	433.100,00 Sit

10. **Solidarnostna pomoč:** 216.550,00 Sit

11. **Regres za letni dopust:** za delavce pri obrtnikih,

najmanj	129.930,00 Sit
največ	153.427,40 Sit

za delavce v družbah drobnega gospodarstva,

najmanj	117.298,00 Sit
največ	153.427,40 Sit

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je znašala povprečna mesečna plača na zaposleno osebo v podjetjih in drugih organizacijah v Sloveniji v **oktobru 2001** bruto **219.182** tolarjev oziroma neto **137.799** tolarjev, za obdobje VIII.-X. pa bruto **216.550** tolarjev oziroma neto **136.033** tolarjev.

Martin Muršič, sekretar

Plače po kolektivni pogodbi med delavci in zasebnimi delodajalci

Skladno s 43. členom splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo (Ur. list RS št. 40/97) in 46. členom kolektivne pogodbe med delavci in zasebnimi delodajalci Republike Slovenije (Ur. l. RS št.21/91-I), znaša izhodiščna plača (IOD) **od 1. januarja 2002 naprej** najmanj:

Skupina	Indeks	Bruto IOD za polni delovni čas
I.	1,00	64.887 tolarjev
II.	1,12	72.673 tolarjev
III.	1,25	81.109 tolarjev
IV.	1,50	97.331 tolarjev
V.	1,65	107.064 tolarjev
VI.	1,90	123.285 tolarjev
VII/1	2,15	139.507 tolarjev
VII/2	2,52	163.515 tolarjev

Plače po kolektivni pogodbi med delavci in družbami drobnega gospodarstva

Skladno s 43. členom splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo (Ur. list RS št. 40/97) in 1. točko tarifne priloge kolektivne pogodbe med delavci in družbami drobnega gospodarstva (Ur. list RS, št. 6/2000), znaša izhodiščna plača (IOD) **od 1. januarja 2002 naprej** najmanj:

Skupina	Indeks	Bruto IOD za polni delovni čas
I.	1,00	67.818 tolarjev
II.	1,14	77.313 tolarjev
III.	1,28	86.807 tolarjev
IV.	1,44	97.658 tolarjev
V.	1,61	109.187 tolarjev
VI.	1,92	130.211 tolarjev
VII.	2,18	147.843 tolarjev
VIII.	2,60	176.327 tolarjev
IX.	3,12	211.592 tolarjev

V obeh razpredelnicah je navedenim zneskom treba prišteti dodatek na skupno delovno dobo (0,5 odstotka za vsako leto delovne dobe) in morebitne dodatke zaradi naporov in težkih pogojev dela.

Humoreska

»Fantje, ali ste že slišali, katero izjavo so bralci mariborskega Večera razglasili za najbolj udarno v letu 2001?« je pred dnevi pri malici v naši tovarniški menzi povprašal rezkar Vili. »Zares je domiselna!«

»Hitro povej, da jo slišimo!« je dejal kurir Peter. »Vsi smo že radovedni!«

»Po mnenju bralcev Večera je lani bobu bob rekla generalna državna tožilka Zdenka Cerar, ko je izjavila: Slovenci za šankom vedo vse, pred policijo petdeset odstotkov, pred tožilcem in sodnikom pa se ne spomnijo nič več!« je pojasnil Vili. »Ali nima prav?«

»S to izjavo je naša državna tožilka zares zadela žebličico na glavico,« se je zasmelaj Lojze. »Naša deželica je zares tako majhna, da po privatnih kanalih vsi vse zremo, uradno pa nihče ne ve nič!«

»Kar se Janezek nauči, to Janez zna!« je zamahnil z roko skladiščnik Rudi. »Tako kot nas učijo, tako ravnamo!«

»Kako to misliš?« je presenečeno povprašal Vili. »Saj so zagotovo vse nas doma učili, da moramo živeti pošteno in da ne smemo molče gledati in prikrivati lumparij drugih!«

»Vili, doma so te že učili poštenja, doma,« je zamahnil z roko Rudi. »Kaj pa nas uči življenje? V tej deželi vedno povleče najkrajšo tisti, ki s prtom pokaže na kakšno lumparijo, ne pa tisti, ki lumparije počnejo!«

»Rudi ima prav,« se je v pogovor počasi in preudarno vključil mizar Tone. »Ali se spomnite, kaj se je zgodilo naši nekdanji sodelavki, ki je opozorila, da si je direktor za divjo privatizacijo protipravno prisvojil večinski delež podjetja. Direktor jo je suspendiral, češ da škoduje ugledu podjetja, davčna uprava pa v sodelovanju s policijo že tri leta neuspešno proučuje omenjeni primer.«

»Nič boljše se ni vsa stvar končala za našega sindikalnega zaupnika, ki je inšpekciji za delo prijavil, da direktor krši delovnopravno zakonodajo,« je dejal Peter. »Inšpektorji so direktorju izrekli simbolično kazen, ki jo je plačal iz sredstev podjetja. Zdaj pa direktor na vse načine šikanira sindikalnega zaupnika, ki mu inšpektor za delo ne more prav nič pomagati.«

»Še slabše izkušnje z našo pravno državo ima moj sodelavec Štefan,« je dejal Tone. »Ker je bil vedno brez dlake na jeziku, ga je šef protizakonito premestil na najtežje in najslabše plačano delovno mesto. Štefan se je najprej pritožil na premestitev, ker pa s pritožbo ni uspel, je s pomočjo sindikata vložil tožbo za razveljavitev sklepa o premestitvi na delovnem sodišču. Zdaj že pet let čaka na razpravo. Vse kaže, da bo šel Štefan prej v zaslužni pokoj, predno bo sodišče rešilo njegov primer.«

»Veste, kaj pa se je zgodilo moji sosedu, ki dela na občini,« se je v pogovor vključila kuharica Špela. »Svojega načelnika je ovačila, ker je na lastne oči videla, kako je izsiljeval stranke in od njih jemal podkupnino. Zdaj sama hodi po sodiščih, ker jo je načelnik tožil zaradi obrekovanja,

tožilstvo pa zoper njega zaradi pomanjkanja dokazov ni spisalo obtožnice. Zdaj se moja sosedna tolača po glavi, zakaj je nesposobnim in nediskretnim pravosodnim uradnikom povedala, kar je videla. Če bi molčala, bi lahko še sedaj živela v miru in brez skrbi.«

»Fantje, to vam povem!« je z dvignjenim prstom dejal Rudi. »Tisti, ki pri nas pričakuje, da bo kakšen problem rešil po pravni poti, je nor. Pravosodni organi pri nas delajo tako počasi, da so popolnoma neučinkoviti. Konec koncev pri nas ne bi bilo nič drugače, četudi jih ne bi imeli. Saj skoraj nobenega primera ne rešijo do konca.«

»Naši pravosodni organi uspešno preganjajo samo tatiče, medtem ko se jim veliki tatovi izmuznejo,« se je zarežal Tone.

»Tako je!« je vzkliknil Peter. »Naša sodišča preganjajo male ribe, velike pa se jim izmuznejo!«

»Zato tudi ni čudno, da pred tožilci in sodniki ljudje vse pozabijo!« je vzkliknila Špela. »Človek nikoli ne ve, kdaj se mu bo maščevalo, če v naši državi kaj pove po resnici!«

»Tako je, zato pametni molčijo!« se je zahihital Peter. »Že star slovenski pregovor pravi, da zaupaj, vendar glej komu!«

»Ali to pomeni, da lahko pri nas vsakdo nekažnovano počne lumparije?« je presenečeno povprašal Vili. »Tisti, ki delajo lumparije, morajo biti kaznovani!«

»Saj tudi so!« je odločno dejala Špela.

»Kdo pa jih kaznuje, če se na sodišču nihče ničesar ne spomni?« je še bolj presenečeno povprašal Vili.

»Kdo, mi, ljudstvo vendar!« je odvrnila Špela. »Saj veš da, tako kot je rekla generalna državna tožilka, v tej majhni deželici vsi vse vemo!«

»Kako?« je zazijal Vili.

»Poglej, Vili,« je dejala Špela. »Jaz denimo direktorja vsak dan za njegove lumparije kaznujem tako, da mu pljunem v juho!«

»Jaz pa sem njegovi ženi že poročala o vseh njegovih ljubicah!« je dodala Sonja iz računovodstva. »Roko dam v ogenj, da mu je žena doma pripravila pekel!«

»Jaz pa vedno demonstrativno pogledam stran, kadar ga srečam v mestu! Še posebej mu je neprijetno, kadar je z otroci!« je dejal Rudi. »Zagotovo ga sprašujejo, zakaj ga vsi sovražijo!«

»No, saj sem ga pravzaprav tudi že sam kaznoval,« je zamišljeno dejal Vili.

»Kaj pa si storil?« smo povprašali vsi v en glas.

»Na nogometni tekmi sem mu iz zadnje vrste vrgel gnilo jajce v glavo,« je izdaval Vili. »Tako se mu je razletelo na glavi, da so smrdeli vsi okoli njega. Prepričan sem, da si je zadnjič ogledal tekmo v družbi župana, okrožnega tožilca, okrajnega sodnika, poslovnih partnerjev ter drugih kolegov. Naslednjič bo v loži za goste zagotovo sedel – sam!«

Iz dnevnika delavca Jožeta

Gnilo jajce

Hrana in seks

»Kaj je to, če 50 ljudi misli na hrano, dva pa na seks?«

»Poroka!«

»Kaj je to, če 50 ljudi misli na hrano in neben na seks?«

»Zlata poroka!«

»Kaj pa je to, če vsi misli na seks in noben na hrano?«

»Sindikalni izlet!«

Zdravljenje

»Vse, kar manjka vaši ženi, je malce več sek-sa,« je pošepnil zdravnik možu, ki je pripeljal na pregled ženo. »Predlagam zdravljenje s seksom v torek, sredo in petek!«

»Prav!« je rekel mož. »V torek in sredo jo bom sam pripeljal v ordinacijo, ob petkih, ko delam, pa jo bo pripeljal prijatelj!«

Razočaranje

»Ali si bil kdaj zelo razočaran v ljubezni?«

»Zdaj, ko sem že v letih, lahko povem, da sem bil v mladih letih zelo zaljubljen v čudovito dekle, kasneje pa sem doživel razočaranje.«

»Ali se je poročila z drugim?«

»Ne, z menoj!«

Iznajdljivost

»Zadnje čase sem strašno utrujena.«

»Zakaj?«

»Ker moram toliko kuhati in prati za moža.«

»Jaz imam pa raje ljubčka, ki mu kuha in pere žena!«

Huda izkušnja

»Strašno! Žena mi je pobrala ves denar in me je zapustila!«

»To ni še nič! Meni pa je pobrala ves denar in ostala!«

Rana ura

»Dragi mož, včeraj si prišel domov ob treh zjutraj!«

»Kaj pa morem, če pa mi je že ob pol treh zmanjkalo denarja!«

Predober fant

»Marjanca te je odvadila kaditi, piti in pohajkovati po gostilnah. Sedaj se bosta zagotovo poročila, ali ne?«

»To pa ne!«

»Zakaj ne?«

»Ker sem sedaj postal predober zanjo!«

Podnajemnica

Francelj je oddal garsonjero mlajši ženski. Konec meseca je šel po najemnino.

»Kdo je?«

»Francelj! Prišel sem po najemnino za garsonjero!«

»Pridite čez pol ure. Ravno kar plačujem elek-triko!«

Uspešna ženska

»Katera ženska je uspešna?«

»Takšna, ki se je poročila z možem, ki zasluži toliko, da sama vsega ne more napraviti!«

Iskrenost

»Draga žena, zakaj mi nikoli ne poveš, kadar doživiš orgazem?«

»Dragi, saj bi ti rada povedala, vendar te takrat ni nikoli zraven!«

Kompliment

»Dragi mož, ti me spominjaš na jeklo!«

»Hvala za kompliment. Res me je življenje prekalilo, da sem kot jeklo!«

»Točno! Tvoja preteklost je sijoča, zdaj pa si že popolnoma zarjavel!«

Razpis seminarja

Naloge sindikata in sveta delavcev pri varnosti in zdravju pri delu

Seminar bo v četrtek, 14. februarja, v Domu sindikatov, Dalmatinova 4, Ljubljana, soba 16/1, od 9.00 do 15.15 ure. Seminar priporočamo: predsednikom sindikatov oz. sindikalnim zaupnikom pri delodajalcih (ne glede na dejavnosti in ne glede na velikost delodajalca), predsednikom in članom svetov delavcev.

PROGRAM:

- Evropski pravni red na področju varnosti in zdravja pri delu (obveznosti Slovenije za prevzem evropskega pravnega reda, direktiva EU o vpeljavi ukrepov za vzpodbudo izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu, potek usklajevanja slovenskih predpisov z evropskim pravnim redom na tem področju).
- Predstavitev temeljnih rešitev zakona o varnosti in zdravju pri delu (temeljna načela, obveznosti delodajalcev, obveznosti delavcev, podzakonski akti, organi nadzora in njihove naloge, kazenske določbe.
- Naloge sveta delavcev oz. delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu (pristojnosti sveta delavcev, način organiziranja in delovanja sveta delavcev na področju varnosti in zdravja pri delu).
- Naloge sindikata na področju varnosti in zdravja pri delu (organiziranje sindikatov, naloge sindikatov, naloge sindikata pri delodajalcu, kjer ni izvoljenega sveta delavcev oz. delavskega zaupnika).

Strokovna izvajalca: Gregor Miklič, izvršni sekretar v ZSSS in Lučka Böhm, svetovalka v ZSSS

Prijave za seminar na izpolnjeni prijavnici pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Ljubljana, Dalmatinova 4, najkasneje do 7. februarja 2002. Seminar bomo izvedli, če bo 18 prijav. Če bo prijav več, bomo preostale prijavitelje uvrstili na naslednji seminar. Cena seminarja je 9000 tolarjev za posameznega udeleženca (v ceno je vključeno strokovno gradivo in osvežilni napitki ter DDV). Prijavnici za seminar je treba priložiti potrdilo o plačilu kotizacije. Kotizacijo nakažite na transakcijski račun Zveze svobodnih sindikatov Slovenije št. 02222-0015182688. Na virmanu pod namen nakazila pripišite »Seminar, sklic na številko 33.« Odgovore na dodatna vprašanja v zvezi s tem seminarjem dobite pri Vandi Rešeta, tel. 01/43 41 238, številka faksa: 01/23 17 298. Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

PRIJAVNICA za seminar

Naloge sindikata in sveta delavcev pri varnosti in zdravju pri delu, 14. februarja, v Domu sindikatov, Ljubljana, Dalmatinova 4

Ime in priimek:

Datum rojstva:

Izobrazba, stopnja izobrazbe:

Zaposlitev: naziv in naslov družbe:

delovno mesto:

Točen naziv in naslov plačnika:

Davčna številka plačnika:

Naziv sindikata dejavnosti, katerega član ste:

Član sveta delavcev: DA NE

Predsednik sveta delavcev: DA NE

Funkcije v sindikatu podjetja oz. zavoda: Predsednik sindikata podjetja DA NE

Sindikalni zaupnik: DA NE

Žig in podpis odgovorne osebe:

Kraj,, datum:

Opomba: Prosimo, da podatke izpolnite natančno in čitljivo, ker smo vam po zakonu o DDV dolžni izstaviti račun o plačilu kotizacije. Hvala za razumevanje.

Razpis seminarja

Spremembe in dopolnitve Zakona o gospodarskih družbah in Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju

Seminar bo v torek, 5. februarja, od 9.00 do 16.00 ure, v Domu sindikatov, Dalmatinova 4, Ljubljana, soba 16/1. Program priporočamo predsednikom in članom svetov delavcev, delavskim predstavnikom v nadzornih svetih ter sindikalnim zaupnikom v podjetjih in drugim predstavnikom sindikalnih organov. Pogoj za udeležbo na seminarju je članstvo v enem od sindikatov dejavnosti, ki so združeni v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije.

PROGRAM:

- delitev in združitve kapitalskih družb,
- vodenje poslovnih knjig,
- priprava, sestava in sprejem letnega poročila,
- objava letnih poročil,
- uporaba dobička in kritje izgube,
- pristojnosti skupščine in nadzornega sveta delniške družbe,
- sestava nadzornih svetov,
- spremenjene naloge sveta delavcev,
- imuniteta članov sveta delavcev v primeru prevzema.

Strokovni izvajalec: Gregor Miklič, izvršni sekretar v ZSSS

Prijave za seminar na izpolnjeni prijavnici pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Ljubljana, Dalmatinova 4, najkasneje do 29. januarja 2002.

Cena seminarja znaša 9500 tolarjev za posameznega udeleženca (v ceno je vključeno strokovno gradivo in osvežilni napitki ter DDV). Prijavnici za seminar je treba priložiti potrdilo o plačilu kotizacije. Kotizacijo nakažite na transakcijski račun Zveze svobodnih sindikatov Slovenije št. 02222-0015182688. Na virmanu pod namen nakazila pripišite »Seminar, sklic na številko 37».

Odgovore na dodatna vprašanja v zvezi s tem seminarjem dobite pri Vandi Rešeta, tel. 01/43 41 238, faks: 01/23 17 298.

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

